

**EELK PAISTU
MAARJA KOGUDUSE
ARENGUKAVA
2023-2030**

EELK Paistu Maarja koguduse arengukava 2023 – 2030

Sisukord

Sisukord	3
Sissejuhatus	5
Arengukava lühikokkuvõte	5
Missioon	5
Põhiväärtused	5
Visioon 2030	6
III EELK Paistu Maarja koguduse strateegilised eesmärgid ja tegevussuunad	6
IV EELK Paistu Maarja koguduse arengustrateegiad	8
I EELK Paistu Maarja koguduse ajalooline ülevaade ja hetkeolukord	11
Ajalooline ülevaade	12
Paistu Maarja kirik	13
Kalmistu	14
Hooned ja kinnistud	14
Paistu Maarja koguduse vaimulik teenimine	14
Hetkeolukord	15
INIMESED	15
SISUTEGEVUSED	15
INFRASTRUKTUUR JA EELARVELINE OLUKORD	17
PROFESSIONAALNE ORGANISATSIOONIVÕIMEKUS	19
Lühiülevaade ja hinnang eelmise planeerimisperioodi kohta	20
II EELK Paistu Maarja koguduse arengu kavandamine	25
Missioon	25
Lühiversioon	25
Täisversioon	25
Põhiväärtused	27
Lühiversioon	27
Täisversioon	28
Ligimesearmastus	28
Koostöötähe ja -võimekus	28
Huumorimeel	28
Peremehetunne	29
Mõistmine	29
Visioon 2030	30
Lühiversioon	30
Täisversioon	30
1. KOGUDUSE JA KOGUKONNA INIMESTE ARENG	30
2. SISUTEGEVUSTE ARENG	31
3. MATERIAAL-TEHNILISE JA FINANTSBAASI ARENG	32
4. PROFESSIONAALNE ORGANISATSIOONIVÕIMEKUS	32
KOKKU VÕTMISEKS	33

III EELK Paistu Maarja koguduse strateegilised eesmärgid ja tegevussuunad	34
1. KOGUDUSE JA KOGUKONNA INIMESTE ARENG	35
2. SISUTEGEVUSTE ARENDUS	36
3. MATERIAAL-TEHNILISE JA FINANTSBAASI ARENDUS	37
4. PROFESSIONAALSE ORGANISATSIOONIVÕIMEKUSE TÕSTMINE	38
IV EELK Paistu Maarja koguduse arengustrateegiad	40
1. KOGUDUSE JA KOGUKONNA INIMESTE ARENG	40
2. SISUTEGEVUSTE ARENDUS	42
3. MATERIAAL-TEHNILISE JA FINANTSBAASI ARENDUS	44
4. PROFESSIONAALSE ORGANISATSIOONIVÕIMEKUSE TÕSTMINE	46
V Arengukava rakendamine, seire ja muutmine	48
Arengukava lisad	49

Sissejuhatus

Arengukava lühikokkuvõte

Paistu Maarja koguduse arengukava on muutuste arengukava. Tegevuskavas (lisad 1.1 - 1.4) on esitatud seetõttu eelkõige organisatsiooni muutusi kajastavad tegevussuunad ja tegevused. Aasta-aastalt korduvad, rutiinsed ülesanded ning tegevused kajastuvad aastaplaanis.

Aastaplaanide, kui süsteemse planeerimise, seire ja analüüsi töövahendi väljatöötamine ning kasutuselevõtt on oluline Paistu Maarja koguduse arendustegevus.

Strateegiliselt toetub eesmärkide seadmine, kriitiliste edu- ja riskitegurite hindamine ning tegevuste prioriteetide järgi rühmitamine, koguduse missioonile ja põhiväärtustele. Visioon lähtub Paistu Maarja koguduse üldeesmärkidest ning toetab omakorda tegevusihide ja -suundade eesmärke.

I Missioon

Lühiversioon

Paistu Maarja kogudus Jumala riigi saatkonnana on rahu toojaks, inimeste ühendajaks ja Jumala loodu hoidjaks.

Sellest tulenevalt teenib kogudus Jumala armu kuulutades kohalikku kogukonda, pakkudes õpetust ja tuge ühise vaimsuse kasvatamisel, kohaliku kultuuripärandi edasikandmisel, hingelise tasakaalu loomisel ja hoidmisel ning pühaduse toomisel inimeste keskele läbi elavaks elatud Jumala Sõna ning sakramentide.

II Põhiväärtused

Lühiversioon

Meid kannab läbiv alusväärtus - **Usk ja usutunnistuse järjepidevus** - mis avaldub järgmistes väärtustes:

- Ligimesearmastus
mis sisaldab armastust, inimlikkust ja halastust
- Koostöötahe ja -võimekus
mis sisaldab avatust, vastutust ja ausust
- Huumorimeel
mis sisaldab alandlikkuse kaudu tugevuse ja vaimsuse ammutamist
- Peremehetunne

- mis sisaldab visa sihikindlust ja vastutust
- Mõistmine
  - mis sisaldab teise nägemist, empaatiat ning tarkust näha suurt pilti.

III Visioon 2030

Lühiversioon

Me kanname hoolt inimeste, asjade ja lugude eest.

Kogudus võtab Jumalalt vastu rahu, rõõmu ja lootust ning annab seda edasi nii, et inimeste hinged sellest täidetud saaksid, et nende vaim oleks valgustatud, et nad oleksid vabad ja suudaksid samas kanda vastutust selle vabaduse eest. Jumala riigi esindajana on kogudus aktiivne sildade loomises inimeste vahel, nende kokku toomises ja ühendamises ühistes rõõmudes ning töödes, sõlmides selleks sidemeid ning taotledes katkenud sidemete uuendamist. Jumala saladuste majapidajate, Jeesuse kaasteenijate ning vastutustundlike peremeestena hoiavad koguduse liikmed mineviku pärandit, väärtustavad seda ja annavad edasi, seda pärandit hoides, vääripindades ning uuega lõimides. Koguduse elus saab avalikuks Jumala pühadus ja paistab inimestele sama kaunilt ja inspireerivalt kui Paistu maamärgina seisev Paistu Maarja kiriku torn.

IV EELK Paistu Maarja koguduse strateegilised eesmärgid ja tegevussuunad

1. KOGUDUSE JA KOGUKONNA INIMESTE ARENG

Üldine eesmärk:

Paistu Maarja kogudus on eluterve, kaasava vaimusega ja kohaliku kogukonnaga heas läbisaamises. Koguduse inimesed on vaimselt enesekindlad ning usuvad endasse ja oma missiooni ning oskavad seda teostada. Üksteist hoitakse ja märgatakse võimalikke läbipõlemise märke ning tullaakse õigel ajal toeks.

Tegevussuund 1.1 Endas kindlate koguduseliikmete ja vaimselt terve kogukonna hoiakute kujundamine

Eesmärgid:

Paistu Maarja koguduse uuest visioonist kantud organisatsioonikultuur on muutunud avatumaks ja liikmeid kaasavamaks. Välja on kujunenud taipamine, et see on väga hea – näitab, millist kasu kogukond sellest saab, milliseid võimalusi see loob ning annab usu, et teeme õiget asja. Siis leiame ka koostööpartnereid, sponsoreid ja võimatu saab võimalikuks.

Tegevussuund 1.2 Koguduse ja kogukonna liikmete teadmiste ja oskuste arendamine

Eesmärgid:

Paistu inimesed nii kogukonnas kui koguduses on avatud, enesekriitlised ja säilienõtked seoses religioosselt, poliitiliselt, kultuuriliselt ja majanduslikult muutuva maailmaga.

2. SISUTEGEVUSTE ARENDUS

Üldine eesmärk:

Kirik on oma olemuselt pidevalt uuenev ja tema eesmärgiks on Kristuse misjonikutsele vastates elada pidevalt muutavas maailmas tegudeks see, mida Kristus on oma sõnade ja tegudega õpetanud. Paistu Maarja kogudus elab keset Paistu kogukonda, on kogukonnas kohal ning teenib temale Jumalast antud andide ja annetega oma liikmeid, kogukonda ja ühiskonda laiemalt nii, et kuulutus lunastavast rõõmusõnumist Kristuses saab ilmsiks koguduseliikmete sõnades ja tegudes. Koguduse liikmed aitavad kanda nii üksteise kui teiste kogukonnaliikmete elukoormaid, jagades rõõme ja muresid ning kasutades selleks nii uuenduslikke ja ebatraditsioonilisi kui traditsioonilisi kogudusetöö vorme.

Tegevussuund 2.1 Inimeste juurdekutsumise ja kaasamise tegevused

Eesmärk:

Kirikut on kutsutud olema misjoneeriv st endaga liitev ning kirik vastab sellele kutsele, olles inimeste jaoks kütkestav ning lastes nel leida kirikus seda, mida nad oma südames otsivad, kuid ei leia mujalt.

Tegevussuund 2.2 Traditsiooniliste kogudusetöö vormide koosluse arendamine

Eesmärk:

Kogudus elab, kasvab ning toetab inimestevahelist sidusust ja osadust läbi liturgia, õpetuse, kaasteenimise/administreerimise ja hingehoiu.

3. MATERIAAL-TEHNILISE JA FINANTSBAASI ARENDUS

Üldine eesmärk:

Paistu Maarja kogudus majandab heaperemehelikult temale usaldatud kinnis- ja vallasvaraga ning rahaliste toetuste ja annetustega nii, et see toetaks koguduse peamiseid sisutegevusi ning jätkusuutlikku ja säilenõtekt arengut.

Tegevussuund 3.1. Jätkusuutliku rahastusmudeli loomine ja käigus hoidmine

Eesmärgid:

Kogudus on rahaliselt heal järjel. Projektitegevus on edukas ning aitab kaasata lisaks rahale ka inimesi.

Tegevussuund 3.2 Mõtestatud majandustegevuse teostamine

Eesmärgid:

Koguduse majandustegevus on hästi planeeritud ja professionaalselt läbi viidud.

Tegevussuund 3.3 Tarviliku hoonestu ja taristu väljaarendamine

Eesmärgid:

Koguduse taristu on välja arendatud ning toetab põhitegevusi.

4. PROFESSIONAALSE ORGANISATSIOONIVÕIMEKUSE TÕSTMINE

Üldeesmärk:

Paistu Maarja kogudus kavandab süstemaatiliselt oma tegevused ja teostab need plaanipäraselt, samal ajal paindlikult reageerides muutuvatele välistingimustele. Seda tehes on kogudus usaldusväärne ja proaktiivne suhtlemispartner, kelle plaanid ja tegevused on arusaadavalt ja kaasahaaravalt vahendatud asjakohaste suhtluskanalite ja -meetodite vahendusel. Kavandatud tegevuste eest vastutavad pühendunud ja pädevad koguduseliikmed, kes teadvustavad oma õigusi ja kohustusi, kannavad täit vastutust oma võimalike rollisoorituse eest koguduse juhtorganite liikmetena ning panustavad oma aega ja energiat PMK heaks.

Tegevussuund 4.1 Koguduse strateegiline juhtimine

Eesmärgid:

Koguduse missiooni kandvad ja toetavad tegevused on kavandatud nii lühiajalist kui pikka perspektiivi silmas pidades. Sisu- ja tugitegevustega seotud protsessid on juhitud ning edasi- ja tagasisidestatud.

Tegevussuund 4.2 Koguduse suhtlusvõimekuse arendamine

Eesmärgid:

Kogudus on avatud proaktiivsele ja heatahtlikule suhtluslaadile. Suhtluspartnereid austatakse ja hoitakse nendega sidemeid, kasutades selleks nii traditsioonilisi kui uuenduslikke suhtlusvahendeid ja -kanaleid.

V EELK Paistu Maarja koguduse arengustrateegiad

1. KOGUDUSE JA KOGUKONNA INIMESTE ARENG

Koguduse ja kogukonna inimeste arengu tegevustasandi töötavateks strateegiateks töötati välja järgmised SO-strateegiad (võimaluste kasutamine tugevustele toetudes):

SO1.1 strateegia:

Eluterve koguduse väestamine koostöö abil teiste kogudustega ja KOViga, kasutades vaba juurdepääsu infole ning toetudes tunnetatud arenguvajadusele, tahtele midagi muuta ja koguduseliikmete olemasolevatele pädevustele ning olemasolevale füüsilisele keskkonnale/taristule.

Tegevussiht 1.1.1 Koguduseliikmete ja ümbritseva kogukonna hoiakute kujundamine

Tegevussiht 1.1.2 Sædeinimeste läbipõlemise ennetamine

SO1.2 Strateegia:

Koguduse ja kohaliku kogukonna inimeste pädevuste tõstmine ja vastastikune võimendamine, tehes rahvamaja ning sotsiaalmaja ja koolimaja inimeste abil koostööd teiste kogukondade ja organisatsioonidega ning kasutades KOVi toetust ning vaba juurdepääsu infole ja projektirahastuse võimalustele, toetudes seejuures tunnetatud arenguvajadusele,

tahtele midagi muuta ning koguduseliikmete avatud hoiakule ja suhtlusele kohalike eestvedajatega, aga samuti olemasolevatele pädevustele ning füüsilisele keskkonnale/taristule.

Tegevussiht 1.2.1 Kohaliku kultuuriloo teadmiste omandamine

Tegevussiht 1.2.2 Projekti- ja vabatahtlike juhtimiseks vajalike teadmiste ja oskuste arendamine

Tegevussiht 1.2.3 Juhi/eestvedaja rolliga seotud teadmiste ja oskuste arendamine

2. SISUTEGEVUSTE ARENDUS

Sisutegevuste arenduse tegevustasandi töötavateks strateegiateks töötati välja järgmised SO-strateegiad (võimaluste kasutamine tugevustele toetudes):

SO2.1 strateegia

Kogukonna kaasamine sündmuskorralduse kaudu, koostöös kohalike eestvedajate ning ettevõtjate ja KOVi poolset toetusel, rakendades vajalikule infole vaba juurdepääsu erinevate rahastusvõimaluste kohta ning toetudes olemasolevale pädevusele, tahtele midagi muuta, tunnetatud arenguvajadusele, avatud hoiakule ja suhtlusele ning olemasolevale füüsilisele taristule.

- **Tegevussiht 2.1.2 Kogudusest väljaspool olevate inimeste kutsumine ja kaasamine ühistegevustesse**
- **Tegevussiht 2.1.3 Kaasamine haridus- ja huvitegevuse kaudu**

SO2.2 strateegia

Kogukonna osaduse ja sidususe kasvatamine koostöös teiste kogudustega, MTÜde (praktiline abi/tugi, ühisprojektide taotlemine ja teostamine) ja KOViga, rakendades vajalikule infole vaba juurdepääsu erinevate rahastusfondide kohta, toetudes seejuures olemasolevatele pädevustele, tahtele midagi muuta, tunnetatud arenguvajadusele, avatud hoiakule ja suhtlusele kohalike eestvedajatega ning olemasolevale füüsilisele taristule.

- **Tegevussiht 2.1.1 Kadumaläinud koguduseliikmete tagasikutsumine/kaasamine**
- **Tegevussiht 2.2.1 Kristlik haridustegevus**
- **Tegevussiht 2.2.2 Koguduse teenimine**

3. MATERIAAL-TEHNILISE JA FINANTSBAASI ARENDUS

Materiaal-tehnilise baasi arenduse tegevustasandi töötavateks strateegiateks töötati välja järgmised SO- (võimaluste kasutamine tugevustele toetudes) ja WO-strateegiad (nõrkuste maandamine tugevuste abil):

SO3 strateegia

Paistu Maarja koguduse majandustegevuse arendamine, koostöös kohalike eestvedajatega, teiste kogukondade ja MTÜdega, toetudes ettevõtjate abile (sh oskusteave ja nõuandmine) ning kaasates võimalusel fondide ja meetmete rahastust, rakendades kõiki olemasolevaid tugevusi.

Tegevussiht 3.2.1 Kinnisvara haldus

Tegevussiht 3.2.2 Sotsiaalse ettevõtluse edendamine

Tegevussiht 3.3.1 Pastoraadi kinnistu arendamine

Tegevussiht 3.3.2 Kiriku renoveerimine

Tegevussiht 3.3.3 Taristu arendus

WO3 strateegia

Koguduse väiksusest tulenevate eestvedajate vähesuse ja ajaressursi puuduse kahjuliku mõju maandamine, koostöös teiste kogukondade ja MTÜdega, toetudes ettevõtjate abile ning kasutades vaba infole ligipääsu fondide/meetmete rahastuse kaasamiseks.

Tegevussiht 3.1.1 Rahalise võimekuse loomine

Tegevussiht 3.1.2 Toimiv projektiarendustegevus

4. PROFESSIONAALSE ORGANISATSIOONIVÕIMEKUSE TÕSTMINE

Professionaalse organisatsioonivõimekus tegevustasandi töötaks strateegiateks töötati välja järgmine SO-strateegia (võimaluste kasutamine tugevustele toetudes):

SO4.1 strateegia

Paistu Maarja koguduse organisatsioonivõimekuse tõstmine, toetudes taatele koguduse tegevuses midagi muuta, tunnetatud arenguvajadusele, kriitilisele hulgale "kastist välja" mõtlemisvalmidusega inimestele ja olemasolevatele pädevustele muutuste juhtimises, samuti avatumale hoiakule ja suhtlusele kohalike eestvedajatega, rakendades selleks kohaliku kompetentsikeskuse (TÜ VKA) inimvara sissekurnamist, asjatundjate poolset toetust oskusteabe ja nõuandmisena, aga samuti kättesaadavaid fondidide meetmeid ning koostööd teiste kogukondade ja MTÜdega.

- **Tegevussiht 4.1.1 Koguduse missiooni täitmiseks vajalike tegevuste professionaalne kavandamine, seire ja hindamine**
- **Tegevussiht 4.1.2 Koguduse juhtimispädevuse edendamine**
- **Tegevussiht 4.1.3 Asjatundlike inimeste kaasamine koguduse korralduslikesse tegevustesse**
- **Tegevussiht 4.2.1 Koguduse teabehaldusvõimekuse arendamine**
- **Tegevussiht 4.2.2 Koguduse mainekujundusvõimekuse tõstmine**

- **Tegevussiht 4.2.3 Eesti sisene ja välissuhtlus ning suhtekorraldus ja koostöösuhete edendamine**

Paistu Maarja koguduse arengu võimendamiseks välja töötatud strateegiad on aluseks arengukava tegevuskavade (lisad 3.1 - 3.4) eesmärkide poole liikumise tegevuste/ressursside koondamisel nende vastastikkuseks võimendamiseks.

EELK Paistu Maarja koguduse ajalooline ülevaade ja hetkeolukord

Ajalooline ülevaade

Paistu Maarja kirik

Paistu kiriku ehitamise alguse täpset aega ei ole teada, küll aga võib ühe 1234. aastast pärit protsessi kirjeldusest lugeda, et Paistu kohalik vaimulik Vinandus de Peyste on kutsunud Rooma Vatikani aru andma oma tegevusest. Sada aastat hiljem on ajalooürikutesse üles tähendatud, kuidas leedulased 1329. aastal rüüstasid ja põletasid Paistu kirikut.

Maakivist ja ilma tornita kodakirik ehitati arvatavasti 13. sajandi teisel veerandil, akende ja uste ümbrus on punastest tellistest laotud. Esimesed teated **kolmelöövilisest kivist kirikust** Paistus on pärit aastast 1480 Liivimaale tunginud vene vägede rüüsteretke kirjeldusest. Aastal 1613 toimunud kiriku visitatsiooni protokollis on Paistu kohta kirjutatud, et seal Õndsas Neitsi Maarjale pühendatud pühakoda seisab. Mitmeid kordi ajaloo jooksul on kirik põlenud - küll Liivi sõjas 1329.aastal ja Põhjasõja ajal 1710.aastal, küll pikselöögist 1817.aastal, pärast mida kirik endale eraldiseisva, puust ülaosaga kellatorni sai. 1851. aastal raiuti kirikuhoone lõunapoolsesse külge uks ja müüriti kinni selle kohal asunud gooti stiilis aken. Sellise kuju nagu tänapäeval Paistu kirikut vaadeldes näeme, sai see kirikuhoone 1863. – 1866. toimunud ümberehituste käigus. Krohviga kaeti ja lubjati kirikuhoone valgeks. Siis ehitati pikihoonele pseudogooti stiilis kivitorn (kõrgus maapinnast kuveni 44 meetrit, autoriks Riia arhitekt Matthias von Holst) ja välisseina tugipiilarid. 1866. aastal ehitatud torni pandi 1745. aastast pärit kell mis helises siin üle kaheksa aasta. Pärast II maailmasõda võeti mõrane kell alla ja asendati uue (Tartu Maarja kirikust pärit) kellaga. Kogu sisustus - pingid, rõdu, kantsel, altar, lae- ja seinalühtrid ning muu sisustus on ehitatud ja paigaldatud kirikusse 1863. – 1866. aastal. 1932. – 1934. aastal toimus õpetaja Maks Vaheri eestvedamisel kirikus põhjalik remont. 1997.aastal taastati kirikutorni tipp ja kullati üle kukk. 2000.aastal ehitas kogudus kiriku sisekliima parandamiseks kirikuhoone ümber kuivendussüsteemi, mis tunduvalt alandas niiskust kirikus. 2003. aastal vahetati kiriku plekk-katus kuna eelmine oli ehitatud väga halva kvaliteediga. Paistu kirikus on 600 istekohta.

Altari on valmistanud orelimeistri Normanni joonise järel tšer J. Ullay 1852. aastal. Praeguse altari ehitus oli tingitud uuest altari pildist, mis õpetaja Carl Maurach'ile kingiti. 1903. a. värviti altar üle õlivärviga. Altaripilti enne 1853. aastat ei olnudki. Altari pilt kujutab Jeesust Kristust ristil. Risti jalal on kaks naisterahvast, kes arvatakse olevat Jeesuse ema Maarja ning Maarja Magdaleena. Risti taga seisab apostel Johannes ning neljas mees võib

olla nii Jeesuse isa joosep kui Joosep Arimaatiast. Tagaplaanil on üksikuid inimesi, kes kohkunud nägudega risti poole vaatavad. Värvidest esinevad punane, kollane, roheline, sinine ja must ning nende kombinatsioonid. Pildi on maalinud kunstnik L. Maddaus 1852. aastal. Pilt paigutati altari tagaseinas asuvasse kullatud raami. 1904 a. kullati altari pildiraam uuesti. Maal on restaureeritud 1934. aastal Viljandis. Viimased konserveerimistööd tehti 2005.aastal AS Gar-Krupp poolt, kes 2011. aastal parandas ka maalile tekitatud mehaanilised rebendid. Altari prospektil olevad inglid sümboliseerivad puhtust ja tarkust, need on toodud kirikusse Saksamaalt. Mustad tahvlid altarist vasakul Paistu kiriku ajaloo ja kirikuõpetajate nimedega on tehtud ja paigaldatud 1912. aastal. Altariruumi lagi on värvitud siniseks 1903. aastal.

14. sajandi ajaloo allikad räägivad, et Paistu kirikus oli **orel** ja mitmesugused kallid kirikuriistad, see annab tunnistust sellest, et siinne paik oli tollal rikas ja rahvarohke. 23.septembril 1329.a. oli Litawi kuningas Gedimin esimese Paistu kiriku oreli röövinud. Sellele järgnenud perioodist on orelite kohta Paistu kirikus vähe teateid. 19. sajandi keskpaigas, kirikuõpetaja Carl Peter Ludwig Maurachi eestvõtmisel ja agarate eestlaste, peamiselt naiste tulisel õhutusel ja kaastegevusel alustati kogumisega ning peatselt saadi oreli ehitamiseks tarvis minev summa ka kokku. Orel ehitas orelimeister Kessler Tartust. 20.detsembril 1852 sai orel uuesti üles seatud.Orel täitis temale pandud lootusi korralikult 50 aastat, kuni 1903.aasta lõpuni. 1905.aastal kuulutas kirikuõpetaja J. Bergmann välja vabatahtlikud annetused uue oreli muretsemiseks. 8 aastat võitlus oreli nimel lõppes sellega, et aasta enne I maailmasõda sai Paistu kogudus uue ilusa 22 kõlava registriga oreli, 2 manuaali ja ühe pedaaliga. See oli üks kõige parematest meie maakirikutes. Orel ehitas orelimeister A.Terkmann. Esimesel nelipühapäeval 02.juunil 1913.a.sai uus orel kirikuõpetaja J.Bergmanni poolt pühitsetud. 2017.aastal korrastati orelikapi sisu, kõik 1234 orelivilet võeti lahti, puhastati, parandati, uuendati tuulepõhjad ja kohale paigaldati uus lõõts. Tööd tegi orelimeister Olev Kents oma meeskonnaga. 03.juunil 2018.a. pühitses oreli piiskop Joel Luhamets, mil orel tähistas oma 105.aastapäeva.

Kelli on Paistu kirikus kaks. Üks neist on võrdlemisi vana, valmistatud 1822. aastal. Kellal leiduvad tolle aja kirikueesstseisjate nimed: Landrat Peter Reinhold v. Sivers ja kreisikohtunik rüütel August v. Bock Teine, hetkel tornis kasutuses olev kell on toodud 1948 aastal Tartust ja paigaldatud torni samal aastal. Seoses Tartu Maarja kiriku taastamisega on alates aastast 2019 toimunud läbirääkimised tornikella tagasiandmise ja paistu Maarja kirikule uue tornikella soetamise üle.

Kalmistu

Keskajal oli kalmistu kiriku ümber ja on märke, et surnuid on maetud ka kiriku põranda alla. Kalmistu oli keskaja ida-lääne suunaline, on leide mis tõendavad, et kirikuaiast põhja pool oli kalmistu osa, kuhu on maetud ühiskonna heidikud. Paistu uus kalmistu on eraldatud kirikumõisa maadest 1810 ja pühitsetud samal aastal. Käesoleval ajal on Paistu kalmistu Viljandi valla omanduses.

Hooned ja kinnistud

Paistu kogudusel on 2022 aasta seisuga kokku kuus kinnistut (kokku 45,6 ha) ning 8 hoonet. Haritav põllumaa on talunikele välja renditud. Pastoraadi hoone on kirikust lõuna pool, ehitatud 1829 – 1831 aastatel õpetaja Christoph Maurachi ajal. Hoone on täis maakivi ehitus, mis tõttu vajavad ruumid peaaegu aasta ringi kütmist. Pastoraadi juurde kuuluvad tall-kuur, majandushoone, puukuur ja suur maakivi kelder. 2012 aasta lõpul andis tollane Paistu vallavalitsus pärast 50 aastast riigi omanduses olemist pastoraadi kogudusele tagasi. Pastoraadis on piisavalt ruume koguduse diakoonia- pühapäevakooli- ja noortetöö jaoks.

Paistu Maarja koguduse vaimulik teenimine

Paistu kogudust ja kirikut on **vaimulikena** teeninud ja oma tööga korras hoidnud läbi aastasadade mitmed üle Eesti ja Viljandimaa tuntud kiriku- ja ühiskonnategelased. Kõige olulisemate nimedega piirdudes tuleb kõigepealt mainida ära Eestimaa ärkamisaja ja meie kiriku 19 lõpu ja 20 sajandi alguse üht suurkuju - kirikuõpetajat, kirjaniku ja tõlkijat Jaan Bergmanni, kes töötas Paistus aastatel 1884 –1916. J.Bergmanni elutöö siin Paistus on jätnud kustumatu jälje meie kiriku ja kodumaa ajalukku. Jaan Bergmanni kaasaegsetena olid koguduse organistiks helilooja Fr. Aug. Saebelmann ja tuntud koorijuht ja koolijuht Martin Kahu sen. Esimese Eesti vabariigi ja sõja ajal teenisid Paistu kogudust õpetaja Maks Vaher ja organist ja koorijuht Valter Pikat. Pärast sõja lõppu määrati Paistu koguduse õpetaja kohale Eduard Salumäe Tartust, kes teenis seda kogudust 1949 aastani. Tema poeg Ivar-Jaak Salumäe kes oli Viljandi Pauluse koguduse õpetaja aastatel 1979 –1990 hooldas neil aastatel Viljandist ka Paistu kogudust. Rasketel kiriku vastase ateistliku surve aastatel teenisid Paistu kogudust veel õpetaja Harri Haamer ja organist Maimu Haamer Tarvastust, õpetajad Jaan Muru , Voldemar Kuljus, Kalju Kukk ning praost Martin Terasmaa Viljandist. Kogudus sai taas oma õpetaja aastal 1990, kui Raivo Asuküla Paistu Maarja kogudust teenima asus, tehes seda ustavalt ja viljakalt oma emerituuri suundumiseni aastal 2017. Alates septembris 2018 teenib Paistu Maarja kogudust hooldajaõpetajana Allan Kährik. Koguduse organistiks on Tuuliki Jürjo.

2021.aastal paigutati Paistu Maarja kiriku põhjaseinale kolm mälestustahvliit Paistu kihelkonnast Vabadussõjas langenute nimedega. Jätkusid kirikuga seotud hooldustööd (avatäidete renoveerimine, elektrisüsteemi uuendamine, kiriku sisekliima reguleerimine). Kogudus osaleb üha enam kogukondlikes sündmustes ja ettevõtmistes.

Hetkeolukord

INIMESED

Paistu kogukonna suuruseks on ca 300 inimest, kellest suur osa töötab väljaspool Paistut, eelkõige Viljandis. EELK Paistu Maarja koguduse liikmete täpset arvu pole teada, kuid arvestada saab ca 200 liikmega, kellest täisõiguslikke liikmeid on 2022. aasta seisuga 31. Koguduse juhtorganiteks on nõukogu (8 liiget, asendusliikmeid 4) ning juhatus (5 liiget, koguduse õpetaja kuulub ameti poolest juhatusse). Juhatuse tegevust revideerib 2-liikmeline revisjonikomisjon. Sinodil esindavad kogudust kaks saadikut (kellel on 2 asendusliiget).

Kogudust teenib hooldaja-õpetaja, kellega ei ole sõlmitud töölepingut. Õpetaja tööga seotud kulu kaetakse teenuslepingu abil. Koguduse kirikumuusiku tööga seotud kulud on olnud kaetud teenuslepingu alusel kuni 2021. aasta lõpuni, sealt edasi kaetakse kulud jooksva kokkuleppe alusel, kuna tervislikel põhjustel ei ole kirikumuusik ise soovinud lepingut sõlmida. Kogudusel on selleks valmisolek olemas. Vabatahtlikke töötajaid on koguduses kokku 9 inimest.

Paistu Maarja koguduse igapäevases elus osalevaid aktiivseid liikmeid on kokku ehk 12. Teist samapalju toetab kogudust pigem läbi palvete ja liikmeannetuste. Covid 19-st tingitud eriolukord aastatel 2020-2022 on olulisel määral mõjutanud koguduse liikmeskonna sotsiaalset aktiivsust, mis kajastub liikmeannetuse tasumises (2018 - 46 liiget, 2019 - 42 liiget, 2021- 31 liiget, 2022 - 25 liiget). Mitmed koguduse liikmed on läinud manalateele, seetõttu on vähenenud ka annetajaliikmete arv. Koguduseliikmete keskmine vanus kasvab. Uusi liikmeid ei ole liitunud kogudusega.

Koguduse teenimispiirkonnas ehk ajaloolises Paistu kihelkonnas elavate inimeste arvuks võiks lugeda ca 700 inimest. Valdav enamus neist kirikusse ei kuulu, kuid nende suhtumine kogudusse ja selle tegemistesse on positiivne ja toetav.

SISUTEGEVUSED

Jumalateenistused toimuvad üle pühapäeva algusega kell 14, kuid selle arvestusega, et suuremad kirikupühad on kaetud. Covid19 põhjustatud eriolukord on vähendanud jumalateenistustel osalevate inimeste arvu ning tundub, et suur hulk varem kirikusse tulijaid on kohanenud muutunud reaalsusega. Tavalisel pühapäeval on langus keskmiselt 1/3, suurtel pühadel (eelkõige jõuluõhtu) oli 2021. a. märgatav osavõtjate arvu mõningane tõus võrreldes 2020. aastaga. Jumalateenistuste muusikaline pool on kõrgetasemeline, organist varieerib nii klassikalist kui kaasaegset ja pärimusmuusikat muusikalises kujunduses. Kogudus, kuigi väikesearvulisena laulab kaasa nii, et koguduse vaimulikule on see altariruumi kuuldav. Arvestades Paistu Maarja koguduse suurust, ressursse ning asukohta (10 min kaugusel Viljandist) on koguduse muusikatöö suurepärase.

Leeriõpetust ei ole pidevalt toimunud, kuid igal aastal on 1-2 inimest osalenud individuaalõppes ning kaks õppijat on ka konfirmeeritud koguduse liikmeiks. Teoreetiliselt võib tõdeda, et leeriõppekava alusprintsipi on eelkõige sotsialiseerimine koguduseellu sh jumalateenistuslik osalus ning iseseisva vagaduselu toetamine ning leeriõpetuse osaks on refleksioonide, maieutilise meetodi ning iseseisvate lugemisülesannetel põhinevate arutelude keskne.

Koguduse kuulutustöö väljaspool kirikut toimub kohaliku vabadussõja mälestussamba juures toimuvatel sündmustel. Samuti on Paistu rahvamajas toimunud sündmusi, millel on tuvastatav kuulutustööine mõõde. Kolmandaks toimub kuulutustöö surnuaedades seoses kalmistupühadega ning 1. advendi õhtul seoses adventitule jagamisega kogukonna liikmetele. Pidev personaalne kuulutustöö toimub koguduse aktiivsete liikmete suhtlemisel kogukonnaga ja kogukonnas. Kogudus on korraldanud mitmeid avalikke üritusi, mis on suunatud kohalikule kogukonnale, Mulgimaa peremängu on kirikus korraldatud 4 aastat, igal aastal on mitu professionaalsete esinejatega kirikukontserti. Kirikut külastavad ekskursioonigrupid, kes tunnevad huvi kiriku ja Paistu ümbruse ajaloo vastu. Kogudus osaleb sellistes programmides nagu Teeliste Kirikud, Kirikute Öö. 2021. aastal kavandati koostöös MTÜ-ga Mälestus jääb ning Viljandi muuseumiga Paistu kodukandi Vabadussõjas langenute mälestustahvlid ning paigaldati need Paistu Maarja kirikusse. Koguduse emeriitvaimulik Raivo Asuküla pühitses tahvlikompositsiooni Võidupühal 23.06.2021.

Pastoraadis on arvuti kasutamise võimalus, mille loomisel on arvestatud võimalusega see avada kogukonna liikmetele. Kogudus propageerib taaskasutust ning vahendab humanitaarabi (riided, jalatsid, majapidamistarbed). Kogudus osaleb mitmetes kultuurilis-kogukondlikes ettevõtmistes. Mulgimaa peremängus osalemise käigus (2019-2022) on tutvustatud kirikut, kristlikku sümbolikat ning pakutud linnulennulist vaadet Paistule kirikutornist. Koguduse esindajad osalevad kogukonnale oluliste tähtpäevade tähistamisel (vabariigi aastapäev, emadepäev, Võidupüha, Kiriku ja Paistu küla esmamainimise aastapäev) kiriku kõrval asuvas Monumendipargis ja kirikus. Kogudusel on viljakas koostöö Mulkide Seltsiga.

Talgupäeva TEEME ÄRA raames on mitmel aastal tulnud külakogukond kogudusele appi kiriku ümbrust ja monumendiparki korrastama, võsast välja lõikama. 2022.aastal kaasati ka kodutütarde Paistu rühm korrastustöödele. KOV-i sotsiaaltöötajatega on suhted head.

INFRASTRUKTUUR JA EELARVELINE OLUKORD

Paistu Maarja koguduse materiaal-tehniline baas koosneb hoonestatud kinnistutest, nendel asuvatest hoonetest ning kinnistutest, mis on kasutusel põllumaadena.

<i>kinnistu</i>	<i>katastritunnus</i>	<i>hooned/kasutus</i>	<i>pindala (ha)</i>
Paistu tee 4	57001:001:0083	pastoraat kelder tall-kuur majandushoone puukuur	6.58
Paistu tee 1	57001:001:1841	kirik	1.4788
Koguduse	57001:002:0944	põllumaa	6.14
Koguduse	57001:002:0945	põllumaa	12.04
Köstre	57001:001:0129	metsamaa	17.58
Köstre	57001:001:0130	kahe korteriga elamu elamu	1.77

Kinnistul katastritunnusega 57001:001:1841, pindalaga 14 788 m² ning aadressiga Paistu tee 1, Paistu küla, Viljandi vald, Viljandi maakond asuvad Paistu Maarja kirik (0112024363, üks Eesti vanemaid kirikuid esmamainimisega 1234), traditsioonilises stiilis kuivkäimla (220491802, kinnistu põhjaservas) ning park (220577335). Kirikuhoone seisukord on rahuldav. 2022.aastal on teostatud kahe avatäidete (peauks ja külguks) restaureerimine. Fiaalide, fassaadi, katuse, ülejäänud avatäidete jne renoveerimine jääb tulevikku. Kõige akuutsem suur töö on kiriku elektrisüsteemi uuendamine, algus selleks on tehtud - elektrikilp on täielikult uuendatud, I etapina on välja vahetatud kõige kriitilisemas seisus juhistikud rõdul ja oreli juures, koostatud on elektritööde põhiprojekt (AS Eleväli). Leader meetme toel on 2023. aastal võimalik alustada kiriku elektrisüsteemi uuendamist ning kohandamist tänastele nõuetele sh pingialuse lokaalsoojendussüsteemi teostamisele vastavaks. Kirikus on August Terkmann'i poolt aastal 1913 valmistatud pneumaatiline 2 manuaali ja 25 registiga orel. 2018.aastal restaureeriti Leader meetme toel oreli kapis olevad viled, lööts ja superkopli aparaat. Igal aastal on toimunud korralised hooldused ja häälestused orelimeister Olev Kentsi poolt. 2023. aastal on kavas Leader meetme toel korrastada orelipult.

Kinnistul katastritunnusega 57001:001:0083, pindalaga 6,58 ha ning aadressiga Paistu tee 4, Paistu küla, Viljandi vald, Viljandi maakond asuvad pastoraadihoone (112024349, maakivist seintega), kelder (112024351, ei ole kasutuses), tall-kuur (112024352, on sümbolse tasu eest välja renditud), majandushoone (112024353) ning puukuur (121280516, on suures osas amortiseerunud). Kinnistu on ca 50% ulatuses kaetud puudega (vana park), kinnistu lõunapoolne serv piirneb märgala-oja-Natura alaga. Park on hooldamata, võsastunud ja täis

kuivanud ning maha langenud puid. Kinnistule saaks rajada päikesefarmi, kuna selle profiil soodustab lõunasse orienteeritud paneelide tihepaigutust.

Kinnistu katastritunnusega 57001:002:0944, pindalaga 6,14 ha ning aadressiga Koguduse, Paistu küla, Viljandi vald on renditud välja põllumaana ning andis 2022.a. renditulu 614€.

Kinnistu katastritunnusega 57001:002:0945, pindalaga 12,04 ha ning aadressiga Koguduse, Paistu küla, Viljandi vald, Viljandi maakond on renditud välja põllumaana ning andis 2022.a. renditulu 1138€.

Kinnistu katastritunnusega 57001:001:0129, pindalaga 17,58 ha (sellest metsamaa 12,94 ha ning põllumaa 4,64 ha) ning aadressiga Köstre, Aidu küla, Viljandi vald, Viljandi maakond on osaliselt välja renditud (põllumaa) ning 2022.a. renditulu oli 464€.

Kinnistul katastritunnusega 57001:001:0130, pindalaga 1,77 ha ning aadressiga Köstre, Paistu küla, Viljandi vald, Viljandi maakond asub kaks elumaja, millest üks on elamiskõlblik ning välja renditud. Hoonete rendist saadav tulu aastal 2022 oli 204€.

EELK Paistu Maarja koguduse tulud ja kulud 2018-2022

TULUD	2018	2019	2020	2021	2022
Annetused ja korjandused	4,080	4,526	3,332	4,048	3,904
Tulud kinnisvaralt	2,658	2,974	3,417	2,938	3,486
Sihtfinantseerimine	20,251	6,044	4,594	16,654	5,825
Muu tulu	4,907	675	111	50	2,701
Laen praostkonnast					
TULUD KOKKU	31,896	14,218	11,454	23,689	15,916
KULUD					
Kantseleikulud	699	913	691	383	376
Hoonete ja territooriumi majanduskulud	1,714	1,580	1,850	1,939	2,831
Transport	330	0	0	0	79

Inventar	13	48	0	84	0
Ettevõtmiste kulud	69	250	0	9	24
Muud tegevuskulud	5,466	5,347	4,701	5,198	4,510
Kirikumaksud	262	282	266	366	326
Kulud sihtfinantseerimisest	15,656	10,482	4,831	6,782	18,379
Laenu tagastus praostkonnale	7,000	0	0	0	0
KULUD KOKKU	31,210	18,903	12,339	14,762	26,524

PROFESSIONAALNE ORGANISATSIOONIVÕIMEKUS

Kogudusel on olemas raamatupidamise programm ning raamatupidamise oskustega juhatuse esimees kannab hoolt raamatupidamise eest. Kogudus on liitunud infosüsteemiga KOGUJA juba 2019.aastal, kuid pole jõudnud kaugemale paarist õppimise otstarbel tehtud sissekandest, 2022. aasta lõpu seisuga ei ole kogudus suutnud leida inimest, kes seda infosüsteemi haldaks. Kogudusel on olemas kodulehe algpõhi, kuid see vajab täiendamist ning selle haldamine korraldamist.

Koguduse kommunikatsioon ja suhtekorraldus toimuvad suures osas isiklike suhete baasil ning Facebookis (lehe aadress: facebook.com/paistukogudus). Teave kirikus toimuvatest sündmustest ilmub reeglipäraselt Viljandi Valla vallalehes ning kuulutustahvlil kiriku ees. Mõned korrad aastas ilmuvad vallalehes ka pikemad kirjutised. 2022. aastal avaldati ajalehes Eesti Kirik artikkel Paistu Maarja koguduse kauaagest kantseleitõtajast Maie Sultsist.

Koguduse välissuhtluse ja koostöö raames on Järvenpään seurakunta (kontaktisik diakon Seija Heiskanen) läbi oma teise ringi poe toetanud kogudusi sh Paistut, koroonaaastatel on koostöö katkenud.

Koguduse koostöö Viljandi Vallaga on hea. Vald on koguduse kauaaegne ja asjalik partner, kelle rahalise toe abiga on kogudus suutnud korrastada kirikut ning soetada selleks vajalikke seadmeid (kütte ja kuivatusseadmed). Omalt poolt on kogudus teadvustanud kohalikku kogukonda kui oma teenimisvälja ning seda kommenteerinud nii toetustaotluste, meediakajastuse kui otsesuhtluse kaudu KOV esindajatele. Praostkonna ja teiste kogudustega on suhted head ja vajadusel koostöögi täiesti võimalik ja tervitatav. Kogudusel on koostöised suhted MTÜ-ga Mulkide Selts, MTÜ-ga Mälestus Jääb, Viljandi Muuseumi ning SA-ga Tartu Maarja kirik.

Lühiülevaade ja hinnang eelmise planeerimisperioodi kohta

Eelmise arengukava planeerimisperioodiks oli 2012-2022. Koguduse visiooniks oli:

Kirikukogudus on usuliste ning kõlbeliste väärtuste kandja ja kujundaja, kes edendades kultuurilist ja rahvuslikku järjepidevust jõuab rahvale lähemale.

Seega oli eelmise arengukava koostajate jaoks pöhirõhk

- a) väärtuste kandmisel
- b) järjepidevuse kandmisel
- c) suunatusel kohaliku kogukonna poole

Selleks soovis kogudus olla (missioon):

hooliv, avatud, aktiivne ja huvigruppe ühendav ning Kristuse misjonikäsku täitev kogudus.

Koguduse põhiväärtusteks olid

- **Pühadus** - Jumala kohalolek väljendub seletamatus väes, millest saadakse osa ilmutuse ja palve kaudu
- **Kristuse-keskus** - kirik kuulutab ja tunnistab Kristlust, et inimesed jõuaksid hingeõndsusele. Sõna ja sakrament on jumalateenistusliku elu keskne sisu. Inimene peab elama oma usku. Osadus- koguduseliikmetel on side Jumalaga, vaimulikuga ja omavahel. Kiriku ühtsus sünnib osadusest Jumala ja üksteisega
- **Hoolivus** - kirik on oma näoga inimese poole, ta kuuleb, näeb, märkab, aitab ja armastab inimest.
- **Nähtavus** - kirik on ühiskonnas nähtav, kuulutades rõõmusõnumit ja andes inimestele kiriku kasutamist kiristlikeks kontserdideks kontserdisaalina.
- **Avatus** - kirik on avatud uutele inimestele, ideedele ja spirituaalsele mitmekesisusele, ühtaegu hoides ja kandes traditsioone.
- **Aktiivsus** - kirik innustab ja kaasab inimesi oma missiooni täitmisse. Aktiivsetel inimestel on järgijaid.

Paistu Maarja koguduse strateegilised eesmärgid 2012-2022 olid seotud koguduse arendamisega ja kohapealse kultuuritraditsiooni säilitamisega. Allpool toodust nähtub, et need eesmärgid on osaliselt saavutatud, kuid täna ei ole kogudus proaktiivne kogukonna eestvedaja kultuuri- haridus- ja usuküsimustes.

Eesmärk 2012-2022	Möödik	Saavutatuse tase	Toetavad tegurid	Takistavad tegurid
Jumalateenistused ja talitused toimuvad korrapäraselt ning nende	- jumalateenistuste sagedus - jumalateenistuste reeglipärasus	Jumalateenistused ja talitused toimuvad korrapäraselt ning	Kogudusel on väga pädev ja aktiivne muusikajuht	Külm kirik piirab hooaja ulatust Covid'ilaadsed takistused pärsivad

<p>lÄbiviimise tase on vÄga hea. Muusika on jumalateenistuse lahutamatu osa</p>	<ul style="list-style-type: none"> - muusika osakaal - kirikukontsertide arv 	<p>nende lÄbiviimise tase on vÄga hea. Muusika on jumalateenistuse lahutamatu osa. Kui kirikulaulule ei ole vÕimalik lisada instrumentaalset saadet (orel), toimub laulmine <i>a cappella</i>. kontsert-palvused toimuvad lÄbi kogu suveperioodi</p>		<p>osavõttu jumalateenistustest</p>
<p>Koguduse liikmete vahel valitseb osadus ja ligimesearmastus</p>	<p>Sotsiaaltöö kavad kodukülastused vabatahtlike register diakooniatööks hooldekodude külastused koostöö</p>	<p>Koguduse liikmete vahel valitseb osadus ja ligimesearmastus</p>	<p>Koguduse aktiivsed liikmed tõepoolest hoolivad üksteisest</p>	<p>Mõõdikud ei vÕimalda tegelikult seda ligimesearmastust ja hoolimist hinnata. Eesmärk ja tegevuskava ei ole kooskõlas.</p>
<p>Kohalik kultuuripärand (kirik) on avatud teeliste kiriku külastajatele</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kirik on suvel avatud teelistele 	<p>Kohalik kultuuripärand (kirik) on avatud teeliste kiriku külastajatele</p>	<p>Vabatahtlike toel on see saavutatav</p>	<p>vabatahtlikke vÕiks alati olla rohkem. teeliste kirik on üks väike osa kultuuripärandi säilitamisest. eesmärk ja tegevuskava ei ole kooskõlas.</p>
<p>Kogudus on aktiivseks partneriks kohalikule omavalitsusele</p>	<ul style="list-style-type: none"> - koostööplaani KOV sotsiaaltöötajaga 	<p>Aktiivset eesmärgipärast partnerlust ei ole</p>	<p>Suhted KOV ametnike ja esindajatega on vÄga head</p> <p>Koostöö toimib teistes vormides</p> <p>2022 algas koostöö Paistu sotsiaalkeskusega</p> <p>KOV toetab kogudust kiriku kui kultuurilise maamärgi hoidmises ja korrastamises</p>	
<p>Kogudus on partneriks koolile</p>	<ul style="list-style-type: none"> - kultuuriloo tunnid - lasteetendused koolis 	<p>Aktiivset eesmärgipärast</p>	<p>Suhted kooli esindajatega on head</p>	<p>Kogudusel puudub pädevus kultuuriloo tundide</p>

		partnerlust ei ole	Koostöö toimub teistes vormides	õpetamiseks
Noored on kaasatud kiriku tegevusse	<ul style="list-style-type: none"> - pühapäevakoolis osalejad - koolitatud noortejuhid - MTÜ Noorteklubi tegevus - kultuuriloo tunnid koolis - lastejumalateenistused - leerikool - lasteetendused - lastega koostegevused 	<p>Saavutamata on jäänud see, et noored on kaasatud kiriku tegevusse.</p> <p>Täpsemalt on nad seda sporaadiliselt.</p> <p>Leerikool on olnud avatud, osalejaid on olnud vähe</p> <p>Mulgimaa peremängu raames toimuvad laste/noorte töötoad sündmuspõhiselt st see ei ole süstemaatiline tegevus</p>	<p>Mulgimaa peremäng jt taolised sündmused</p> <p>Laste ja noorte kaasamine kiriklike pühade tähistamisse (advent, jõulud, emadepäev)</p> <p>Suhted kohaliku kooliga on head</p> <p>Kodutütred/noorkotkad kaasuvad kiriku ümbrusega seotud talgutöödele</p>	<p>Pole inimesi, kes teeks lastetööd - noortejuhid ja pühapäevakooli õpetajad puuduvad</p> <p>Lastetöö klassikalises mõistes ei ole atraktiivne</p> <p>Usu/usundi/religiooniõpetust koolis ei ole</p>
Juhtorganitele, vabatahtlikele ja koguduse liikmetele on läbi viidud koolitusi	- koolitused	Juhtorganitele, vabatahtlikele ja koguduse liikmetele on läbi viidud üks koolitus	Vaimulik on täiskasvanute koolitaja (6. tase)	Ajanappus
Kiriku vara kasutatakse heaperemehelikult ja säästvalt	<ul style="list-style-type: none"> - oreli remont - kiriku remont - pastoraadihoone kasutus 	<p>Oreli remondi kaks esimest etappi on edukalt teostatud, kolmas on töös</p> <p>Kiriku avatäited (käärkambri aknad, ukсед) on restaureeritud</p> <p>Kiriku torni remont on kavandatud aastasse 2023</p> <p>Kiriku elektrisüsteem on osaliselt renoveeritud ning lõplikult teostatud aastal 2023</p> <p>Pastoraadis on</p>	Asjatundlik ja järjepidev projektitaotluste koostamine	Välised tegurid - rahastuse vähesus, pädevate teostajate vähesus, ajanappus (ehitusfirmad on ülekoormatud)

		loodud tingimused ettevõtluseks ja ruumid on selleks kohandatud ning välja renditud		
Kogudusele kuuluvad hooned on korras.	- hoonete ja taristu haldus ning remont	Kogudusele kuuluvad hooned on rahuldavas korras	Pidev seire vastutustundlik koguduse juhtkond	Osad hooned ei ole enam eesmärgipärased koguduse jaoks ning tuleks pigem realiseerida
Kiriku dokumentatsioon on korras.	- koosolekud - kirikut tutvustav materjal - Kogujaga liitumine - koolitused - tööpraktikate juhendamine - korrastatud dokumendid	Koosolekuid peetakse korrapäraselt. Kirikut tutvustav teabematerjal on ajakohastatud. Koguduse dokumentatsioon on korrastamisel. Arhiivimaterjalid ei ole korrastatud. Kogujaga on liitunud. Koolitust "kasvav kogudus" teostatud ei ole.	Koosolekud on katud sisulistest vajadustest.	Eesmärgi ja mõõdikute vahel on ebakõla. Dokumentatsiooni korrastamine ja koguduse andmebaasi sisestamine Kogujasse on takistatud sellest, et pole inimesi, kes seda teeksid.
	- suhted - seminarid ja ühislaagrid - meediakajastus - koduleht	Suhted teiste kogudustega (eestpalvekogudused) on reeglipärased ja tõhusad Välissuhtlus on vaibunud seoses Covid'iga Koguduse sündmused ilmuvad Viljandi Valla lehes, kultuurikavas Kogudusel on koduleht ning FB leht Ühislaagreid ja seminare ei ole	Koguduse tegemistest ollakse huvitatud ning meediasisu avaldatakse	Avalikud suhted, mille eesmärgiks on see, et kiriku ja koguduse tegemistesse suhtutakse tolerantselt ning teavet on võimalik saada ka Interneti kaudu, ei kajastu strateegilistes eesmärkides

Kokkuvõtteks tuleb tõdeda, et koguduse 2012-2022 visioon ning sellega seotud väärtused ja strateegilised eesmärgid on vaid osaliselt varustatud strateegia rakendamiseks vajalike tegevuste ning tulemuste hindamiseks oluliste mõõdikutega. Seetõttu on osade eesmärkide saavutamise tuvastamine väga raske ning teisalt on mitmed tegevuskavas nimetatud tegevused raskesti seostatavad strateegiliste eesmärkidega. Koguduse soov, mis on ka arengukava läbiv soov, on aga olla avatud ja olemas kohaliku kogukonna jaoks, seda aktiivselt teenides ning samas kandes usulist ja kultuurilist järjepidevust. See soov ühendab tänases päevas eelmise ja tulevase planeerimisperioodi üheks tervikuks.

II

EELK Paistu Maarja koguduse arengu kavandamine

Paistu Maarja koguduse arengukava on muutuste arengukava. Tegevuskavas (lisad 1.1 - 1.4) on esitatud seetõttu eelkõige organisatsiooni muutusi kajastavad tegevussuunad ja tegevused. Aasta-aastalt korduvad, rutiinsed ülesanded ning tegevused kajastuvad aastaplaanis. Aastaplaanide, kui süsteemse planeerimise, seire ja analüüsi, töövahendi väljatöötamine ning kasutuselevõtt on kajastatud, kui üks olulisi Paistu Maarja koguduse arendustegevusi. Strateegiliselt toetub eesmärkide seadmine, kriitiliste edu- ja riskitegurite hindamine ning tegevuste prioriteetide järgi rühmitamine, koguduse missioonile ja põhiväärtustele. Visioon lähtub Paistu Maarja koguduse üldeesmärkidest ning toetab omakorda tegevusihete ja -suundade eesmäärke.

Missioon

Lühiversioon

Paistu Maarja kogudus Jumala riigi saatkonnana on rahu toojaks, inimeste ühendajaks ja Jumala loodu hoidjaks.

Sellest tulenevalt teenib kogudus Jumala armu kuulutades kohalikku kogukonda, pakkudes õpetust ja tuge ühise vaimsuse kasvatamisel, kohaliku kultuuripärandi edasikandmisel, hingelise tasakaalu loomisel ja hoidmisel ning pühaduse toomisel inimeste keskele läbi elavaks elatud Jumala Sõna ning sakramentide.

Täisversioon

Soojalt kõnetada veel kedagi, kellel otsest sidet kirikuga pole, kuid mingi side ikkagi on ...

Kui midagi teha, siis ikka tubliduse ja armastusega, need mõisted ei ole vastandid. Ärkame hommikul, sest on aeg. Aeg ärgata. Aeg tegutsema hakata. Inimestena on meie missiooniks elada oma elu ja areneda nii vaimselt kui hingeliselt kui füüsiliselt, kasutades heaperemehelikult kõike seda, mida Jumala meie kätte on usaldanud. Tark inimene muidugi teab, et kõike ei saa ega jõua ning oluline on süveneda ning taibata, mida teha ja mida mitte teha ning tarkuse üheks otstarbeks on siis ka nende vahel vahe tegemine. Parem on ju üks ämber, mis vett peab kui kümme, mis läbi tilguvad. Valikute tegemiseks on meile antud

juhtnõör – armastusest kantud palve kanda üksteise koormaid, sest nõnda me täidamegi Kristuse seadust, koguduse tegemised on ju seotud ligimesearmastuse, inimlikkuse ja toetamisega.

Tänapäeva väga mitmekesisel, kiirustavas ja pealiskaudses maailmas on üldse väga keeruline panna inimest millessegi süvenema. Meie eesmärgiks on aga tulla, olla, süveneda ja jääda osadusse püha, kõigevägeva ja armastava Jumalaga ning sellele tuginedes ja sellest jõudu ammutades süveneda nii iseenda kui ligimeste eludesse ja olemistesse ning teenida ligimesi, võttes vastutuse oma elu eest ning kandes ligimese koormat, kui ta seda vajab. Mured kiriku ja koguduse käekäigu pärast annavad tunnistust armastusest, suurepäraseid inimesed – organistid, lauljad, muusikud restauraatorid ja paljud teised on oma olemise ja teenimisega toonud muredele leevendust ning andnud jõudu rasketel aegadel.

Kirik on saadetud maailma selleks, et misjoneerida – ristida ning õpetada pidama kõike, mis Kristus on käskinud. Kuna Kristus ise on tulnud maailma selleks, et kuulutada Jumala riiki, on kogudusel osa selles kuulutamises ning misjonis. Kogudus on kutsutud sõna, teo ja tegematajätmisega inimeste keskel tunnistust andma ristiinimese lootusest, vabadusest ja rõõmust. Kuna vabaduseks on Kristus meid vabastanud, on ka kogudusel ülesanne inimesi jõustada selleks, et nad vabade inimestena suudaks, julgeks ja tahaks kanda vastutust oma elu eest päikese all. Lihtne see pole, sest inimene enamasti ei taha muutuda ega julge vastutada, kuid hoolimata sellest, et ülesanne meie ees on keeruline ning sageli tuleb peale peaga vastu seina jooksmise tunne, siis ometi uuristavad isegi veetilgad aja jooksul augu kivisse. Pole parata, meile on antud aeg siin maailmas ning vastutus selle aja eest. Niikuiin suudame suure osa sellest ära laristada, kuid kui inimene on surses nii vana, kui palju on tema elus päevi, mida ta mäletab, siis peaks oma aja peremeheks olemine ju just seda tähendama - Jumalast meile antud aja eest vastutamist. Selles on samas peidus ka tõeline vabadus, sest vastutamist ja vabadust ei saa lahutada. Niisiis ajame ennast voodist välja selleks, et midagi toimuks ja tehtud saaks, kuid eelkõige vist ikkagi selle pärast, et kui me seda ei teeks, oleks meil pärast piinavalt kahju asjatult raisatud tundide pärast. Kui sa tahad midagi teha, tee! Tee südame ja rõõmuga, mängides kesk maailma ja Jumala palge ees!

Kõigeväelise poole saab pöörduda kõikjal: kodus, metsas, veekogu ääres, ka kirikus. Kõikjal saab inimene ennast anda tema meelevolda. Selleks, et aidata teisi, peab inimene ise olema sisemiselt klaarim ja tugevam. Inimene võib ju mõelda, et on maailmas tegija, aga ummikusse jõudes pöördub ikka Kõigeväelise poole. Kui ikka edasi punnida, kannatab vaimne tervis. Kirikusse toob meid arusaamine, et meie kultuuri alustalad peituvad kristluses ning soov seda teadmist jagada. Sellega kaasneb austus esivanemate ja nende tegemiste vastu rasketel aegadel ning soov jätkata nende tööd ning tunnustada tänaseid tegijaid. Meid kannab ka soov kedagi toetada, aidata isegi, kui vahel kriibib hinge, et isetut andmist, ka andestamist, jääb järjest vähemaks ja kõik kipub taanduma kasule.

Erinevatel aegadel on erinevad vajadused. On ka Paistu kogudus aidanud inimesi partnerkogudustelt toodud abiga. Täna ei vaja meie nõrgemad niivõrd humanitaarabi ega supiköögist toitu, vaid vananevas ühiskonnas eakatele väarikale vananemisele kaasa

aitamist. Meie kultuuris ei ela eri põlvkonnad enam koos ja lapsed on geograafiliselt kaugel sageli. Eakas inimene soovib elada viimase võimaluseni iseseisvalt, koormamata oma lapsi ja lapselapsi, kuid ometi vajab ka tema osadust teiste inimestega. Sammuks ettepoole vaadates saaks meie kogudus siin olla Paistu kihelkonnas teerajaja, luues väärimatele koduse, kindla ja koostöötamist toetava keskkonna, leides seeläbi ühtlasi ka rakenduse koguduse kinnisvarale.

Meie osaks on olla osaduses Jumala ja ligimesega. Seetõttu oleme ühelt poolt pidevalt püüdnud osaduse poole Jumala pühaduse ja selle avaldumisviisidega maailmas ning teiselt poolt annab see osadus meile väe olla meid ümbritsevate inimeste hoidjaks ja teenijaks ning kohaliku paikkondliku ja kultuuriloolise ruumi korrastajaks ja haldajaks. Sellest tuleb meile ka tugev kohusetunne ja vastutustunne, võlatunne esivanemate ees, kes Paistu pühakoja on püstitanud ja püsti hoidnud, nüüd on meie kohus see järgnevatele põlvvedele edasi anda, säilitades ja väärindades meile usaldatud pärandit. Me tahame Paistu ajalugu tunda ja tutvustada ning selle läbi inimestes tekitada tunnet, et nad elavad erilises kohas. Paistu kihelkonna kultuurikiht on väga paks ning tulvil ÄRATAJAIID selle sõna otseses mõttes.

Kui siis Jumal annab, võime ja tohime olla need, kes vajutavad inimeste hingepidemetele ja kutsuvad nad sisse nii kirikusse kui koguduse ja viimselt Jumala suurde Ellu.

*Kirik keset küla on püha,
rõõmu, rahu, andestust saame sealt üha.
Vaimne areng avaneb,
inimese tervis paraneb.
OLEME HOITUD*

Põhiväärtused

Lühiversioon

Meid kannab läbiv alusväärtus - **Usk ja usutunnistuse järjepidevus** - mis avaldub järgmistes väärtustes:

- Ligimesearmastus
mis sisaldab armastust, inimlikkust ja halastust
- Koostöötähe ja -võimekus
mis sisaldab avatust, vastutust ja ausust
- Huumorimeel
mis sisaldab alandlikkuse kaudu tugevuse ja vaimsuse ammutamist
- Peremehetunne
mis sisaldab visa sihikindlust ja vastutust
- Mõistmine
mis sisaldab teise nägemist, empaatiat ning tarkust näha suurt pilti.

Täisversioon

Meid kannab läbiv alusväärtus - **Usk ja usutunnistuse järjepidevus** - mis avaldub järgmistes väärtustes:

- Ligimesearmastus
- Koostöotahe ja -võimekus
- Huumorimeel
- Peremehetunne
- Mõistmine

Ligimesearmastus

Tähendab meile armastust, inimlikkust, halastust.

Jeesus on meile andnud uue käsusõna, et me üksteist armastaksime (Jh 13: 34). See ei tähenda käsu peale armastamist - käsk on siin uueks seaduseks, mis võimaldab inimesel astuda ühendusse ja osadusse Jumalaga, samuti oma ligimesega. Kuidas aga peaksime toimetama, et selle seaduse järele elada, et armuseadust pidada? Me oleme kutsutud mitte tegema üksteisele kurja (Rm 13:10) ning kandma üksteise koormaid, sest nõnda me täidamegi Kristuse seadust (Gl 6: 2). Jeesus on tulnud selleks, et täita seadust (Mt 5: 17) ja selle seaduse kohaselt on kõige olulisem õiglus, halastus ja ustavus (Mt 23: 23). Ustavus on siin eelkõige suunatud Jumalale, kuid õiglus ja halastus ligimesele. Niisiis on meid kutsutud armastama, hoolima ning õiglust tegema, ometi sealjuures olles täis halastust ja kaastunnet.

Koostöotahe ja -võimekus

Tähendab meile avatust, vastutust, ausust.

Meid on kutsutud olema maa soolaks (Mt 5: 13) ehk teisisõnu heade tegude katalüsaatoriks keset kogukonda. Minu meelest tähendab see muu seas sedagi, et kogudus kutsub oma arengu kavandamise koosolekutele ja töörühmadesse kohaliku kogukonna aktiivseid liikmeid väljastpoolt kogudust. Me võime ju kavandada ja kaasata ja koostööd teha kõigi oma ligimestega, sest kes ei ole meie vastu, on meie poolt (Mk 9: 40). Pealegi on meid ju kutsutud kandma üksteise koormaid, sest nõnda me täidame seda uut seadust, mille Jeesus meile on jätnud (Gl 6: 2; Jh 13: 34). Koormate kandmise piir ei jookse koguduse ja muu maailma vahelt. Küll on aga meie asi kuulutada Jumala riiki igal pool ja kõigis paigus, kui kuidagi teisiti ei saa, siis ka sõnadega, kuid eelkõige siiski tegudega, mis panevad inimesi igatsema seda vabadust, rõõmu ja lootust, mis meil on Issandas.

Huumorimeel

Tähendab meile alandlikkuse kaudu tugevuse ja vaimsuse ammutamist.

Ma saan teha nalja siis, kui olen valmis olema sama nalja objektiks. Teisisõnu tuleb mul olla iseeneses alandlik (Mt 11: 29) ja teiste suhtes hoidev ja hell (Ef 4: 2), sest muidu mu nali

muutub pilkeks või irveks. Samas vajab alandlik olemine sisemist tugevust ehk toetumist kellelegi või millelegi suuremal kui ma ise seda olla saan ja suudan. Huumorimeel eeldab seda, et ma ei võta ennast liiga tõsiselt ehk siis olen leebe ja andestav nii iseenda kui teiste suhtes. Enda liiga tõsiselt võtmine teeb kere kangeks ja see kipub siis katki minema, olgu tegemist füüsilise või vaimse kehaga. Teisalt ei tähista huumorimeel pelgalt naljategemist ja meelelahutust ning mitte kogukonna meelelahutamise ei ole tähtis vaid kogukonna meele kokkupanek on oluline nii, et inimestel oleks olemas tööriistakast enesearenguks, tervise hoidmiseks ja säilenõtkeks toimimiseks muutuv maailmas (Rm 14:19).

Peremehetunne

Tähendab meile - Visa sihikindlus, vastutus.

Arengukava vajadus kirikus, kasutades selleks Jeesuse sõnu kojaehitajast (Lk.14: 28-30) ning vastutustundlikust ja ustavast majandamisest (Mt 25: 14-30). Jumal on meie kätte usaldanud oma loodu, meie vastuseks on ustavus ja hool selle eest, mille oleme saanud. Ustava majapidajana Issandalt saaduga targalt talitamine ja selle kasvatamine vajab kavandamist ning arengukava on üheks kasulikuks ja heaks vahendiks koguduse kätes. Jumal on kutsunud meid olema Tema saladuste majapidajad ja head peremehed. Lisaks eelarvestamisele võtab hea peremees aga vastutuse nii pere, hoonete kui tegemist vajavate tööde eest. Arengukava koostamine on niisiis protsess, mis toetab koguduses peremehetunde tekkimist. Alati ei tarvitse kõik õnnestuda kohe, vigadest on aga võimalik õppida nii seda, kuidas paremini teha kui ka seda, milline võiks olla enda hoiak keset tegemist. See kõik ei tähenda, et ei peaks tegema. Praktika on tõe kriteerium ning töö kiidab tegijat. Tõsi, tegijal juhtub mõndagi, kuid ei juhtu ainult sellel, kes midagi ei tee. Plaane tehes need suure tõenäosusega lähevad untsu, neid tuleb kohendada ehk siis olla nõtked, säilenõtked – säilitades võime ja tahtmise liikuda eesmärgi poole hoolimata erinevatest äpardustest, vastuseisudest ja paratamatusest tunduvatest hädadest. Kui plaane ei tee, siis läheb aga kõik untsu ja seda me ju ei taha. Meie edenemised ja vead on meie omad - me omame nii oma vigu kui õnnestumisi.

Mõistmine

Tähendab meile teise nägemist, empaatiat, tarkust näha suurt pilti.

Arengukava on vaja eelkõige selleks, et häälestada selle koostajaid mõtlema ühes koos ja ühes suunas. Inimestena me ju ei tea, mida teised mõtlevad. Tihti öeldakse samu asju erinevate ja erinevaid asju samade sõnadega. Arengukava koostamiseks on aga vaja üheskoos ja võimalikult ühel moel mõistetuna välja öelda, MIS meie jaoks on oluline, MILLISED on meie väärtused, MIDA me tahame ning mida meil on tarvis selleks teha ja mis on see, millest me samal ajal loobuma peame. Seega mida rohkem koguduse liikmeid on kaasatud arengukava tegemisse, seda parem. Seda suurem on siis lootus, et inimesed üheskoos hiljem ka toimetama saavad. Teisiti öeldes on arengukava koostamine koguduse

jaoks kollektiivne arusaamine oma usust ning sellest, kuidas seda usku elada tegudeks keset kogukonda nii, et tõepoolest saaks täidetud Jeesuse misjonikäsk (Mt 28: 19-20).

Visioon 2030

Lühiversioon

Me kanname hoolt inimeste, asjade ja lugude eest.

Kogudus võtab Jumalalt vastu rahu, rõõmu ja lootust ning annab seda edasi nii, et inimeste hinged sellest täidetud saaksid, et nende vaim oleks valgustatud, et nad oleksid vabad ja suudaksid samas kanda vastutust selle vabaduse eest. Jumala riigi esindajana on kogudus aktiivne sildade loomises inimeste vahel, nende kokku toomises ja ühendamises ühistes rõõmudes ning töödes, sõlmides selleks sidemeid ning taotledes katkenud sidemete uuendamist. Jumala saladuste majapidajate, Jeesuse kaasteenijate ning vastutustundlike peremeestena hoiavad koguduse liikmed mineviku pärandit, väärtustavad seda ja annavad edasi, seda pärandit hoides, vääridades ning uuega lõimides. Koguduse elus saab avalikuks Jumala pühadus ja paistab inimestele sama kaunilt ja inspireerivalt kui Paistu maamärgina seisev Paistu Maarja kiriku torn.

Täisversioon

Paistu Maarja koguduse visioon on tervikpilt arusaamadest, ihalustest ja tulevikukujutelmadest, mis on kantud koguduse inimeste missioonist ning toetub nende põhiväärtustele. Selguse huvides on visioonipilt jagatud neljaks omavahel tihedalt seotud tasandiks.

1. KOGUDUSE JA KOGUKONNA INIMESTE ARENG

Paistu Maarja kirik on üks hea väike maakirik, kuhu tulla ja mis on kodutrepist linnulennu kaugusel. Selles kirikus toimuv loob tegeliku tunde, et osalejad on osaks Paistu kogukonnast.

Paistu Maarja kogudus on eluterve, kaasava vaimsusega ja kohaliku kogukonnaga heas läbisaamises. Koguduse inimesed on vaimselt enesekindlad ning usuvad endasse ja oma missiooni ning oskavad seda teostada. Üksteist hoitakse ja märgatakse võimalikke läbipõlemise märke ning tullakse õigel ajal toeks. Kogudus paneb kogukonna liikmed rõõmu ja uhkusega pead noogutama ning tõdema: meil on hea meel, et nad meie keskel on ja toimetavad. Hea meelega toimetame ise ka nendega koos ja kaasa, sest nii on elu toredam, ilusam ja elurikkam.

Koguduse organisatsioonikultuur on muutunud avatumaks ja liikmeid kaasavamaks. Välja on kujunenud taipamine, et see on väga hea – on selgelt näha, millist kasu kogukond sellest saab, milliseid võimalusi see loob ning annab usu, et teeme õiget asja. Selline vaimne õhkkond tõmbab ligi ka koostööpartnereid, sponsoreid ja võimatu saab võimalikuks.

Koguduses on juurdunud konsensuspõhise otsustamise ning koosloome põhimõtted. Koguduseliikmetel on tugev usk ühistesse ideedesse ning võime panna neisse uskuma ka teisi - kaaslasi, koostööpartnereid, doonoreid. Valdav on stabiilne valmisolek heategevuseks ja vabatahtlikuks tööks nii koguduse sees kui ümbritsevas kogukonnas. Toimib nii koguduse kui kogukonna sädeinimeste toetamine ja tunnustamine. On tõusnud koguduse inimeste märkamisvõime ja -tahe ümbritsevate inimeste ja olukordade suhtes, nii ohu- kui ka edumärkide lõikes.

Kogukonna vaimsus on juba avaldunud ka laiemalt. Paistu inimesed nii kogukonnas kui koguduses on avatud, enesekriitilised ja säilenõtked seoses religioosselt, poliitiliselt, kultuuriliselt ja majanduslikult muutuva maailmaga. Nad oskavad ja tahavad väärtustada kogukonna ajaloolist pärandit vähemalt 1234. aastast kuni tänapäevani välja. Kogukonnaliige teab Paistu kihelkonna kultuuri-, hariduse- ja ajalugu ning kohalikke "äratajaid", kes on olnud seotud ka Paistu koguduse ja kirikuga. Seejuures on koguduse, aga ka kogukonna liikmetel pädevuspõhine valmisolek vabatahtliku ja projektitöö korraldamiseks professionaalsel tasemel, et hoida paikkondlikku omakultuuri elujõulisena. Teisalt stimuleerib Paistu Maarja kogudus oma olemasolu ja eeskujuga kogukonda nii vaimses, moraalses kui materiaalses mõttes.

Koguduse võtmeinimestel on oskus hoida ja tugevdada inimeste hingestatust, motivatsiooni ja vaimset tervist, samuti neid oskusi propageerida ja õpetada. On välja kujunenud ka oskus eeskujuga näidata, et igaühe tegevus muudab maailma paremaks nii, et mõjust saavad aru ka teised, aga eeskätt Sina ise! Muuhulgas on koguduse võtmeinimestel muutuste juhtimise oskused ja teadmised, mida jagatakse ümbritseva kogukonnaga.

2. SISUTEGEVUSTE ARENG

Kirik on oma olemuselt pidevalt uuenev ja tema eesmärgiks on, Kristuse misjonikutsele vastates, elada pidevalt muutuvast maailmast tegudeks see sõnum, mida Kristus on oma sõnade ja tegudega õpetanud. Paistu Maarja kogudus elab keset Paistu kogukonda, on kogukonnas kohal ning teenib temale Jumalast antud andide ja annetega oma liikmeid, kogukonda ja ühiskonda laiemalt nii, et kuulutus lunastavast rõõmusõnumist Kristuses saab ilmsiks koguduseliikmete sõnades ja tegudes. Koguduse liikmed aitavad kanda nii üksteise kui teiste kogukonnaliikmete elukoormaid, jagades rõõme ja muresid ning kasutades selleks nii uuenduslikke ja ebatraditsioonilisi kui traditsioonilisi kogudusetöö vorme.

Kirikut on kutsutud olema misjoneeriv st endaga liitev ning kirik vastab sellele kutsele, olles inimeste jaoks kütkestav ning lastes neil leida kirikus seda, mida nad oma südames otsivad, kuid ei leia mujalt. Kogudus tunneb huvi oma passiivsete liikmete vastu, võtab nendega ühendust ning laseb neil kogeda kuuluvust kogudusse. Kogudus on pööranud väljaspoole, teenides kogukonda nii rõõmsa Evangeeliumikuulutuse (mis eelkõige avaldub koguduseliikmete elus, olemises ja tegudes) kui kaasavate osadust ja millegi uue loomist võimaldavate tegevuste kaudu. Nii toob kogudus kiriku lähemale kogukonnale, eriti lastele ja noortele kiriku uksi lahti hoides, tornipäevi pakkudes ja koos kiriku ümbrust korrastades.

Kogudus elab, kasvab ning toetab inimestevahelist sidusust ja osadust läbi liturgia, õpetuse, kaasteenimise/administreerimise ja hingehoiu. Jumal kutsub inimest õppima armastama Jumalat, ligimest ja iseennast ning austama ja hoidma kogu Jumala loodut. See õpe on elukestev ning kogudus toetab iga õppida sooviva inimese arengut ja edenemist, luues

selleks õppimisvõimalusi ja mõtestades õpiprotsesse. Kogudus teenib inimesi liturgia võimaldamises ja teostamises jumalateenistustel ning kiriklikel talitustel, koolituste ja elukestva õppe abil, hingehoiu ja diakoonia läbi ning inimeste argielu ja pühasid aegu raamistavate ja mõtestavate tegevuste kaudu.

3. MATERIAAL-TEHNILISE JA FINANTSBAASI ARENG

Paistu Maarja kogudus on energeetilise innovatsiooni vedur. Päikeseenergia püütakse hoonete varustamiseks valguse ja soojusega. Sooja annab maaküte.

Kogudus majandab heaperemehelikult temale usaldatud kinnis- ja vallasvaraga ning rahaliste toetuste ja annetustega nii, et see toetaks koguduse peamised sisutegevusi ning jätkusuutlikku ja säilienõtekt arengut. Kogudus on rahaliselt heal järjel. Projektitegevus on edukas ning aitab kaasata lisaks rahale ka inimesi. Toimib hästi läbimõeldud ärimudel sotsiaalse ettevõtluse võtmes, samuti ühine turundusplaan kogu kogukonda hõlmavalt. Koguja keskkonnas rakendub tulubaasi suurendamine liikmemaksude ja annetuste kaudu. Põhitegevusi toetab efektiivne projektitegevus, mis toob sisse nii raha kui vajalikke asjatundjaid.

Koguduse majandustegevus on hästi planeeritud ja professionaalselt läbi viidud, kinnisvara on heaperemehelikult hoitud ning toob tulu. Sellega loob ettevõtlustegevus lisandväärtust nii kiriku ja koguduse kui kogukonna ja ühiskonna heaks. Koguduse taristu on välja arendatud ning toetab põhitegevusi. Kogudusel on võimekus tegijatele tehtud töö eest vääriliselt tasuda.

Kirikuhuone on Paistu küla au ja uhkus- see on renoveeritud, valgustatud ja toimib pühakojana parimal moel.

Pastoraat on välja arendatud rohelise mõttelaadi ja innovatiivsete lahendustega kogukonnakeskuseks ja pansionaadiks, kus inimestel läbi kogu elukaare on võimalik osaleda erinevates tegevustes, töötubades ning elukestvas õppes, samuti osa saada kohalike ettevõtjate teenustest. Pastoraadis on raamatukogu, teises toas kõlksuvad kangasteljed, kolmandas toas on noored pered, vanurid on päikese käes soojas. Pansionaat tegutseb pastoraadi taga inimeste ühiskoduna. Olemas on alati käepärast olev sotsiaalne ja meditsiiniline abi. Pansionaadi inimestel on koostöö lasteaiaga, et lapsed saaksid suhelda toredate vanainimestega ning selle kaudu ammutada osakest elutarkust.

Pastoraaditagune park on hoolitsetud ning selles on lisaks pargiosale ja päikesefarmile ka looduslikud seiklus- ja rattarallirajad.

4. PROFESSIONAALNE ORGANISATSIOONIVÕIMEKUS

Paistu Maarja kogudus kavandab süstemaatiliselt oma tegevused ja teostab need plaanipäraselt, samal ajal paindlikult reageerides muutuvatele välistingimustele. Seda tehes on kogudus usaldusväärne ja proaktiivne suhtlemispartner, kelle plaanid ja tegevused on arusaadavalt ja kaasahaaravalt vahendatud asjakohaste suhtluskanalite ja -meetodite vahendusel. Kavandatud tegevuste eest vastutavad pühendunud ja pädevad koguduseliikmed, kes teadvustavad oma õigusi ja kohustusi, kannavad täit vastutust oma

võimalike rollisoorituse eest koguduse juhtorganite liikmetena ning panustavad oma aega ja energiat koguduse heaks.

Koguduse missiooni kandvad ja toetavad tegevused on kavandatud nii lühiajalist kui pikka perspektiivi silmas pidades. Sisu- ja tugitegevustega seotud protsessid on juhitud ning edasi- ja tagasisidestatud.

Kogudus kavandab süstemaatiliselt oma tegevused ja neid toetavad tingimused, jälgib ja korrigeerib vajadusel eesmärkide saavutamiseks vajalikke protsesse, analüüsib saavutatut kavandatu valguses ning muudab, kitsendab või avardab vajadusel kavandatud.

Koguduse juhtimine ning selleks vajalik asjaajamine vastab EV ja EELK normdokumentides sätestatule, koguduse arengukavas väljendatule, vastutustundliku ja säilenõtkte juhtimise heale ning üldtunnustatud tavale ning ristiinimese elu heale ja vagale tavale.

Koguduse arenguks ja sisutegevusteks vajalikud täiendavad võtmeisikud on leitud ja kaasatud, nende töö asjalikult korraldatud. Kogudus on avatud proaktiivsele ja heatahtlikule suhtluslaadile. Suhtluspartnereid austatakse ja hoitakse nendega sidemeid, kasutades selleks nii traditsioonilisi kui uuenduslikke suhtlusvahendeid ja -kanaleid. Kõik koguduseliikmed, nii uued kui vanad, aktiivsed kui suikvel, on kaasatud teabejagamisse ning tajuvad, et kogudus ei ole neid unustanud ega kõrvale jätnud.

Kogudusel on tugevad, asjalikud ja heatahtlikud sõprus- ja koostöösuhted kogukonnaga, sõpruskogudustega, kohaliku omavalitsuse ja riigiga. Arengut toetavad koostöölepped kohaliku omavalitsusega, investeeringud riiklike programmide ja omavalitsuse kaasfinantseeringute toel.

Koguduse liikmed, kogukonna liikmed, koostööpartnerid ja laiem avalikkus teab ja teadvustab Paistu Maarja kogudust aktiivse, avatud, usaldusväärse ning põneva kogudusena. Kogukonna liikmeid paneb koguduse elu ja olemine rõõmsa ja uhkuse tundmisega pead noogutama ning tõdema: meil on hea meel, et nad meie keskel on ja toimetavad. Hea meelega toimetame ise ka nendega koos ja kaasa, sest nii on elu toredam, ilusam ja elurikkam.

KOKKU VÕTMISEKS

Ja nii me olemegi kogudus, kes kannab hoolt inimeste, asjade ja lugude eest.

Inimesed, kelle eest me hoolt kanname, on meie ligimesed. Me ei tee vahet inetu ja ilusa, targa ja tobu, õilsa ja vääriru vahel. Püüeldes kõiges oma ligimese kasu poole, püüame teda toetada Kristuse armastuskäsu ja kogu õpetuse valguses nii, et temaski puhkeks oma täiuses silmihellitavalt kirgas Jumala Vaim. Asjad, mille eest me hoolt kanname, on osaks Jumala loodust. Usume, et maailmas ei ole midagi, mis oleks halb iseeneses, sest kõik mis on, on Jumala loodu ning antud meile heaperemehelikuks hoidmiseks ja väärimiseks nii, et seda edasi oma järeltulijatele saaksime anda. Lood, mis meie hoolde on usaldatud, saavad alguse Jumala loomisloost. Iga inimese isiklikud lood põimuvad sellesse loomisluuku kui lõimed kangasse ning Jumala Suur ja Rõõmus Lugu Lunastusest ehk Evangeelium Kristusest läbib neid lugusid punase niidina. Meie osaks on seda lugu hoida, kanda, sellest kõigile teada anda – eelkõige läbi tegude ning kui kuidagi teisiti ei saa, siis ka sõnu kasutades.

III

EELK Paistu Maarja koguduse strateegilised eesmärgid ja tegevussuunad

Paistu Maarja koguduse eesmärgid on kantud missioonist, põhiväärtustest ja visioonist ning juhitud EELK arengukavast ja Viljandi valla arengukava 2030, aga samuti noorsootöö ja hariduse valdkonna strateegiadokumentide eesmärkidest.

Arengukava eesmärgid ja nendeni viivad tegevused on rühmitatud kolme strateegilise põhitegevuste ja ühte administreeriva iseloomuga tugitegevuste tasandisse (tähistatud ühe araabia numbriga). Tegevustasandid on jagatud tegevussuundadesse (tähistatud kahe numbriga) ning üksikasjalikematesse tegevussuundadesse (tähistatud kolme numbriga). Täpsemad tegevused tegevussuundade ja -sihtide lõigetes kajastuvad käesoleva arengukava lisades 1.1 - 1.4 olevates tegevuskava tabelites.

Eesmärkide ja nende poole viivate tegevuste kolmetasandiline liigendus tuleneb asjaolust, et Paistu Maarja koguduse põhiprotsesside vara ning dünaamika on võrdlemisi ebahüppelise iseloomuga, mille tõttu tuleb suurendada strateegilise kavandamise detailsusastet, võrreldes tusedamalt varustatud organisatsioonidega.

Eesmärgistamise ja tegevuste planeerimise juures kasutatakse SMART-põhimõtteid, kuivõrd iga nutikas eesmärk ja selleni viiv tegevus peaks olema:

- piisavalt spetsiifiline, konkreetne (inglise keeles specific), et seda ei oleks võimalik erinevalt tõlgendada. Konkreetset, selgelt sõnastatud eesmärki on palju suurem tõenäosus saavutada, kui liiga üldist eesmärki. Eesmärk peab olema piisavalt ainulaadne, et antud eesmärki ja sellega seotud tegevust teistest eristada;
- mõõdetav (inglise keeles measurable) – määratlema soovitud tulevase olukorra mõõdetavate kriteeriumidega, et oleks hiljem võimalik hinnata, kuivõrd eesmärki saavutati või mitte;
- saavutatav (inglise keeles achievable, attainable) – eesmärk peab selle saavutamise eest vastutavate inimeste jaoks olema arusaadav ja vastuvõetav. Eesmärgi poole püüdlemiseks tehtavad sammud peavad olema sellised, et selle saavutamise seotud osapooltel oleks tahtmist ja suutlikkust nende saavutamise nimel töötada;
- realistlik (inglise keeles realistic) – eesmärgid peavad olema auahned, aga samas sellised, mida on reaalne ja võimalik antud tingimustes (ajaraam, teadmised, muud ressursid) teostada;
- ajaliselt piiritletud (inglise keeles timely) – eesmärgid jäävad ebamääraseks, kui nad pole seotud täpse kuupäeva või ajaperioodiga.

1. KOGUDUSE JA KOGUKONNA INIMESTE ARENG

Üldine eesmärk:

Paistu Maarja kogudus on eluterve, kaasava vaimsusega ja kohaliku kogukonnaga heas läbisaamises. Koguduse inimesed on vaimselt enesekindlad ning usuvad endasse ja oma missiooni ning oskavad seda teostada. Üksteist hoitakse ja märgatakse võimalikke läbipõlemise märke ning tullakse õigel ajal toeks.

Tegevussuund 1.1 Endas kindlate koguduseliikmete ja vaimselt terve kogukonna hoiakute kujundamine

Eesmärgid:

Paistu Maarja koguduse uuest visioonist kantud organisatsioonikultuur on muutunud avatumaks ja liikmeid kaasavamaks. Välja on kujunenud taipamine, et see on väga hea – näitab, millist kasu kogukond sellest saab, milliseid võimalusi see loob ning annab usu, et teeme õiget asja. Siis leiame ka koostööpartnereid, sponsoreid ja võimatu saab võimalikuks.

- **Tegevussiht 1.1.1 Koguduseliikmete ja ümbritseva kogukonna hoiakute kujundamine**

Eesmärgid:

Koguduses on juurdunud konsensuspõhise otsustamise ning koosloome põhimõtted. Koguduseliikmetel on tugev usk ühistesse ideedesse ning võime panna neisse uskuma ka teisi - kaaslasi, koostööpartnereid, doonoreid. On stabiilne valmisolek heategevuseks ja vabatahtlikuks tööks nii koguduses kui kogukonnas.

- **Tegevussiht 1.1.2 Sädeinimeste läbipõlemise ennetamine**

Eesmärk:

Toimib nii koguduse kui kogukonna sädeinimeste toetamine ja tunnustamine. On tõusnud koguduse inimeste märkamisvõime ja -tahe ümbritsevate inimeste ja olukordade suhtes, nii ohu- kui ka edumärkide lõikes.

Tegevussuund 1.2 Koguduse ja kogukonna liikmete teadmiste ja oskuste arendamine

Eesmärgid:

Paistu inimesed nii kogukonnas kui koguduses on avatud, enesekriitilised ja säilienõtked seoses religioosselt, poliitiliselt, kultuuriliselt ja majanduslikult muutuva maailmaga.

- **Tegevussiht 1.2.1 Kohaliku kultuuriloo teadmiste omandamine**

Eesmärgid:

Paistu inimesed oskavad ja tahavad väärtustada kogukonna ajaloolist pärandit (vähemalt 1234. a. - tänapäev). Kogukonnaliige teab Paistu kihelkonna kultuuri-, hariduse- ja ajalugu ning kohalikke "äratajaid", kes on olnud seotud ka Paistu koguduse ja kirikuga.

- **Tegevussiht 1.2.2 Projekti- ja vabatahtlike juhtimiseks vajalike teadmiste ja oskuste arendamine**

Eesmärgid:

Koguduse ja kogukonna liikmetel on pädevuspõhine valmisolek vabatahtliku ja projektitöö korraldamiseks professionaalsel tasemel.

- **Tegevussiht 1.2.3 Juhi/eestvedaja rolliga seotud teadmiste ja oskuste arendamine**

Eesmärgid:

Koguduse võtmeinimestel on oskus hoida ja tugevdada inimeste hingestatust motivatsiooni ja vaimset tervist, seda propageerida ja õpetada. On oskus näidata, et Su tegevus muudab maailma paremaks nii, et mõjust saavad aru ka teised, aga eeskätt Sina ise!

Samuti on koguduse võtmeinimestel muutuste juhtimise oskused ja teadmised, mida jagatakse ümbritseva kogukonnaga.

2. SISUTEGEVUSTE ARENDUS

Üldine eesmärk:

Kirik on oma olemuselt pidevalt uuenev ja tema eesmärgiks on Kristuse misjonikutsele vastates elada pidevalt muutuv maailmas tegudeks see, mida Kristus on oma sõnade ja tegudega õpetanud. Paistu Maarja kogudus elab keset Paistu kogukonda, on kogukonnas kohal ning teenib temale Jumalast antud andide ja annetega oma liikmeid, kogukonda ja ühiskonda laiemalt nii, et kuulutus lunastavast rõõmusõnumist Kristuses saab ilmsiks koguduseliikmete sõnades ja tegudes. Koguduse liikmed aitavad kanda nii üksteise kui teiste kogukonnaliikmete elukoormaid, jagades rõõme ja muresid ning kasutades selleks nii uuenduslikke ja ebatraditsioonilisi kui traditsioonilisi kogudusetöö vorme.

Tegevussuund 2.1 Inimeste juurdekutsumise ja kaasamise tegevused

Eesmärk:

Kirikut on kutsutud olema misjoneeriv st endaga liitev ning kirik vastab sellele kutsele, olles inimeste jaoks kütkestav ning lastes nel leida kirikus seda, mida nad oma südames otsivad, kuid ei leia mujalt.

- **Tegevussiht 2.1.1 Kadumaläinud koguduseliikmete tagasikutsumine/kaasamine**

Eesmärk:

Kogudus tunneb huvi oma passiivsete liikmete vastu, võtab nendega ühendust ning laseb neil kogeda kuuluvust kogudusse.

- **Tegevussiht 2.1.2 Kogudusest väljaspool olevate inimeste kutsumine ja kaasamine ühistegevustesse**

Eesmärk:

Kogudus on pööratud väljaspoole, teenides kogukonda nii rõõmsa Evangeeliumikuulutuse (mis eelkõige avaldub koguduseliikmete elus, olemises ja tegudes) kui kaasavate osadust ja millegi uue loomist võimaldavate tegevuste kaudu

Tegevussuund 2.2 Traditsiooniliste kogudusetöö vormide koosluse arendamine

Eesmärk:

Kogudus elab, kasvab ning toetab inimestevahelist sidusust ja osadust läbi liturgia, õpetuse, kaasteenimise/administreerimise ja hingehoiu.

- **Tegevussiht 2.2.1 Kristlik haridustegevus**

Eesmärk:

Jumal kutsub inimest õppima armastama Jumalat, ligimest ja iseennast ning austama ja hoidma kogu Jumala loodut. See õpe on elukestev ning kogudus toetab iga õppida sooviva inimese arengut ja edenemist, luues selleks õppimisvõimalusi ja mõtestades õpiprotsesse.

- **Tegevussiht 2.2.2 Koguduse teenimine**

Eesmärk:

Kogudus teenib inimesi liturgia võimaldamises ja teostamises jumalateenistustel ning kiriklikel talitustel, koolituste ja elukestva õppe abil, hingehoiu ja diakoonia läbi ning inimeste argielu ja pühasid aegu raamistavate ja mõtestavate tegevuste kaudu.

3. MATERIAAL-TEHNILISE JA FINANTSBAASI ARENDUS

Üldine eesmärk:

Paistu Maarja kogudus majandab heaperemehelikult temale usaldatud kinnis- ja vallasvaraga ning rahaliste toetuste ja annetustega nii, et see toetaks koguduse peamiseid sisutegevusi ning jätkusuutlikku ja säilenõtket arengut.

Tegevussuund 3.1. Jätkusuutliku rahastusmudeli loomine ja käigus hoidmine

Eesmärgid:

Kogudus on rahaliselt heal järjel. Projektitegevus on edukas ning aitab kaasata lisaks rahale ka inimesi.

- **Tegevussiht 3.1.1 Rahalise võimekuse loomine**

Eesmärk:

Ärimudeli olemasolu, sotsiaalse ettevõtluse võtmes. Ühise turundusplaani olemasolu ja toimimine kogu kogukonda hõlmavalt. Tulubaasi suurendamine liikmemaksude ja annetuste kaudu (Koguja keskkonnas).

- **Tegevussiht 3.1.2 Toimiv projektiarendustegevus**

Eesmärk:

Toimib efektiivne projektitegevus – raha ning spetsialistide sisse toomine.

Tegevussuund 3.2 Mõtestatud majandustegevuse teostamine

Eesmärgid:

Koguduse majandustegevus on hästi planeeritud ja professionaalselt läbi viidud.

- **Tegevussiht 3.2.1 Kinnisvara haldus**

Eesmärk:

Koguduse kinnisvara on heaperemehelikult hoitud ning toob tulu.

- **Tegevussiht 3.2.2 Sotsiaalse ettevõtluse edendamine**

Eesmärk:

Koguduse ettevõtlustegevus loob lisandväärtust nii kiriku ja koguduse kui kogukonna ja

ühiskonna heaks.

Tegevussuund 3.3 Tarviliku hoonestu ja taristu väljaarendamine

Eesmärgid:

Koguduse taristu on välja arendatud ning toetab põhitegevusi.

- **Tegevussiht 3.3.1 Pastoraadi kinnistu arendamine**

Eesmärk:

Pastoraadi väljaarendamine kogukonnakeskuseks ja pansionaadiks.

- **Tegevussiht 3.3.2 Kiriku renoveerimine**

Eesmärk:

Kirik on renoveeritud ja toimib pühakojana parimal moel.

- **Tegevussiht 3.3.3 Taristu arendus**

Eesmärk:

Taristu toimib nii elektri kui nõrkvoolu lõikes laitmatult.

4. PROFESSIONAALSE ORGANISATSIOONIVÕIMEKUSE TÕSTMINE

Üldeesmärk:

Paistu Maarja kogudus kavandab süstemaatiliselt oma tegevused ja teostab need plaanipäraselt, samal ajal paindlikult reageerides muutuvatele välistingimustele. Seda tehes on kogudus usaldusväärne ja proaktiivne suhtlemispartner, kelle plaanid ja tegevused on arusaadavalt ja kaasahaaravalt vahendatud asjakohaste suhtluskanalite ja -meetodite vahendusel. Kavandatud tegevuste eest vastutavad pühendunud ja pädevad koguduseliikmed, kes teadvustavad oma õigusi ja kohustusi, kannavad täit vastutust oma võimalike rollisoorituse eest koguduse juhtorganite liikmetena ning panustavad oma aega ja energiat PMK heaks.

Tegevussuund 4.1 Koguduse strateegiline juhtimine

Eesmärk:

Koguduse missiooni kandvad ja toetavad tegevused on kavandatud nii lühiajalist kui pikka perspektiivi silmas pidades. Sisu- ja tugitegevustega seotud protsessid on juhitud ning edasi- ja tagasisidestatud.

- **Tegevussiht 4.1.1 Koguduse missiooni täitmiseks vajalike tegevuste professionaalne kavandamine, seire ja hindamine**

Eesmärk:

PMK kavandab süstemaatiliselt oma tegevused ja neid toetavad tingimused, jälgib ja

korrigeerib vajadusel eesmärkide saavutamiseks vajalikke protsesse, analüüsib saavutatut kavandatu valguses ning muudab, kitsendab või avardab vajadusel kavandatut.

- **Tegevussiht 4.1.2 Koguduse juhtimispädevuse edendamine**

Eesmärk:

PMK juhtimine ning selleks vajalik asjaajamine vastab EV ja EELK normdokumentides sätestatule, koguduse arengukavas väljendatule, vastutustundliku ja säilenõtku juhtimise heale ning üldtunnustatud tavale ning ristiinimese elu heale ja vagale tavale.

- **Tegevussiht 4.1.3 Asjatundlike inimeste kaasamine koguduse korralduslikesse tegevustesse**

Eesmärk:

PMK arenguks ja sisutegevusteks vajalikud täiendavad võtmeisikud on leitud ja kaasatud, nende töö asjalikult korraldatud.

Tegevussuund 4.2 Koguduse suhtlusvõimekuse arendamine

Eesmärk:

Kogudus on avatud proaktiivsele ja heatahtlikule suhtluslaadile. Suhtluspartnereid austatakse ja hoitakse nendega sidemeid, kasutades selleks nii traditsioonilisi kui uuenduslikke suhtlusvahendeid ja -kanaleid.

- **Tegevussiht 4.2.1 Koguduse teabehaldusvõimekuse arendamine**

Eesmärk:

Kõik koguduseliikmed, nii uued kui vanad, aktiivsed kui suikvel, on kaasatud teabejagamise ning tajuvad, et kogudus ei ole neid unustanud ega kõrvale jätnud.

- **Tegevussiht 4.2.2 Koguduse mainekujundusvõimekuse tõstmine**

Eesmärk:

Koguduse liikmed, kogukonna liikmed, koostööpartnerid ja laiem avalikkus teab ja teadvustab Paistu Maarja kogudust aktiivse, avatud, usaldusväärse ning põneva kogudusena.

- **Tegevussiht 4.2.3 Eesti sisene ja välissuhtlus ning suhtekorraldus ja koostöösuhete edendamine.**

Eesmärk:

Kogudusel on tugevad, asjalikud ja heatahtlikud sõprus- ja koostöösuhed kogukonnaga, sõpruskogudustega, kohaliku omavalitsuse ja riigiga.

IV

EELK Paistu Maarja koguduse arengustrateegiad

Arengustrateegiad on välja töötatud klassikalise SWOT-analüüsi teel loodud toimetegurite omavaheliste ristseoste kaudu. Selleks tehti Paistu Maarja koguduse tuumikliikmete poolt iga tegevustasandi toimetegurite üldine kaardistus, mille käigus valiti kriitilised edutegurid ning võimalikud takistused, juhindudes John S. Oaklandi kvaliteetjuhtimise mudeli kriitiliste edutegurite käsitlusest. Toimetegurite hulgas valikute tegemiseks kasutati enesekohast hindamist 10-pallisüsteemis, tegurite olulisuse ja mõjukuse matriksi abil. Kõik tegurid, mille ükskõik kumma näitaja hinne jäi alla 5, arvati automaatselt edasisest mõtestamistegevusest välja. Samas toodi vajadusel mängu uued tegurid, mis kerkisid pinnale ennustatavate olukordade analüüsi käigus.

Strateegiate väljatöötamisel lähtuti “nii palju, kui vaja ning nii vähe, kui võimalik” põhimõttest, eelistades alati SO-strateegiaid (tugevuste abil võimaluste ära kasutamine) ning tuues vajadusel sisse OW-strateegiaid (nõrkuste maandamine/tasalülitamine võimalusi ära kasutades) või ST-strateegiaid (ohtude maandamine tugevuste abil). Tegevuste dubleerimise ennetavaks vältimiseks, analüüsiti tegevustasandite lõikes negatiivsete kriitiliste tegurite maandamise võimalusi, teiste tegevustasandite ja/või -suundade eesmärkide saavutamise kõrvalmõjuna.

Tegevussihtide rühmitamisel strateegiate kaupa osutus enamasti tõhusamaks lähenemine, kus enne töötati välja eesmärkidest tulenevad tegevussihid ning alles seejärel rühmitati need eesmärkide iseloomu järgi ümber ning tuvastati nende alusel tegevussihtide kriitilised edutegurid ja takistused, mille põhjal omakorda loodi strateegiate ristseosed.

Strateegiate kaudu tegevussihtide rühmitamist on rakendatud tegevuskava tabelites tegevuste planeerimisel, kriitiliste toimetegurite fookuses hoidmiseks (vt Lisa 1.1 - 1.3).

1. KOGUDUSE JA KOGUKONNA INIMESTE ARENG

Kaalutud ja kriitilise mõjuga SWOT-tegurid (olulisus/mõjukus):

Tugevused (olulisus/mõjukus)	Võimalused (olulisus/mõjukus)
<ul style="list-style-type: none"> • Tahe midagi muuta 10/10 • Avatum hoiak ja suhtlus kohalike eestvedajatega 10/10 • Tunnetatud arenguvajadus 10/7 • Olemasolevad pädevused: majandus, hingehoid, haridus, kultuur, keskkond, erivajadustega tegelemise oskus 9/6 • Füüsiline keskkond/taristu 5/6	<ul style="list-style-type: none"> • Koostöö KOViga (sh rahastamise saamine projektitaotluste kaudu, toetava moraalne hoiaku saamine,) 10/8 • Koostöö teiste kogudustega (sh vastastikune moraalne tugi, vaimu värskendamine) 10/7 • Rahastuse kaasamine (fondid, KÜSK jms) 9/8 • Koostöö raamatukogu, rahvamaja ning sotsiaalmaja ja koolimaja inimestega (sh võimalus kasutada partnerite taristut, inimeste ristikasutus,

	oskusteabe ristikasutus) 9/7 <ul style="list-style-type: none"> • Koostöö teiste kogukondade, MTÜde jms (sh vaimu värskendamine, praktiline abi/tugi, ühisprojektide taotlemine ja teostamine) 9/7 • Vaba vajalikule infole/teabele juurdepääs 7/7 • Viljandi Hariduse arengufond 5/5
Nõrkused (olulisus/mõjukus)	Ohud (olulisus/mõjukus)
<ul style="list-style-type: none"> • Pole kohapealse elamise/olemise seost kohaliku kogukonnaga 10/10 • Kogudus on väike, vähe inimesi 8/10 • Ajaressursi puudus 8/8 • Eestvedajate vähesus 7/7 • Nõrk oskus ümbritsevate inimeste ja nende vajaduste märkamiseks 5/9 	<ul style="list-style-type: none"> • Koguduse kadunud järjepidevus kohalikus kogukonnas 10/10 • Valehäbi usulise identiteedi väljanäitamisel 9/9 • Aeganõudvate tegevuste väline surve (tööandjate poolt) 6/9 • Uute koguduseliikmete (sh kaasatud kogukonnaliikmed) poolt kaasa toodud väärtuste ja "vanade olijate" hoiakute/väärtuste vahelised konfliktid 8/6

Nõrkuste maandamine:

Nõrkuste: *Kogudus on väike, vähe inimesi; Eestvedajate vähesus, Ajaressursi puudus mõju vähendatakse tegevustasandi "Sisutegevuste arenduse" tegevuste kaasneva mõjuga.*

Nõrkuse *Nõrk oskus ümbritsevate inimeste ja nende vajaduste märkamiseks* maandatakse SO1.2 strateegia koolitustegevuste kõrvalmõjuna.

Nõrkust *Koguduse eestvedajatel pole kohapealse elamise/olemise seost kohaliku kogukonnaga* on järgmise planeerimisaasta jooksul raske või võimatu maandada. Tegevuste, eriti ühistevuste planeerimisel tuleb selle nõrkusega arvestada ning mõtestatult arvestada ka täiendavat ressursikulu eesmärkideni jõudmisel.

Ohtude maandamine:

Oht: *Uute koguduseliikmete (sh kaasatud kogukonnaliikmed) poolt kaasa toodud väärtuste ja "vanade olijate" hoiakute/väärtuste vahelised konfliktid* on maandatav koolitustega (konfliktienetus- ja lahenduse koolitustega) ning kultiveeritud hoiakutega - koosloome põhimõtete juurdumine kogukonnas; "vihmapreestri" rituaalide juurutamisega.

Koguduse ja kogukonna inimeste arengu tegevustasandi töötavateks strateegiateks töötati välja järgmised SO-strateegiad (võimaluste kasutamine tugevustele toetudes):

SO1.1 strateegia:

Eluterve koguduse väestamine koostöö abil teiste kogudustega ja KOViga, kasutades vaba juurdepääsu infole ning toetudes tunnetatud arenguvajadusele, tahtele midagi muuta ja koguduseliikmete olemasolevatele pädevustele ning olemasolevale füüsilisele keskkonnale/taristule.

Tegevussiht 1.1.1 Koguduseliikmete ja ümbritseva kogukonna hoiakute kujundamine

Tegevussiht 1.1.2 Sädeinimeste läbipõlemise ennetamine

SO1.2 Strateegia:

Koguduse ja kohaliku kogukonna inimeste pädevuste tõstmine ja vastastikune võimendamine, tehes rahvamaja ning sotsiaalmaja ja koolimaja inimeste abil koostööd teiste kogukondade ja organisatsioonidega ning kasutades KOVi toetust ning vaba juurdepääsu infole ja projektirahastuse võimalustele, toetudes seejuures tunnetatud arenguvajadusele, tahtele midagi muuta ning koguduseliikmete avatud hoiakule ja suhtlusele kohalike eestvedajatega, aga samuti olemasolevatele pädevustele ning füüsilisele keskkonnale/taristule.

Tegevussiht 1.2.1 Kohaliku kultuuriloo teadmiste omandamine

Tegevussiht 1.2.2 Projekti- ja vabatahtlike juhtimiseks vajalike teadmiste ja oskuste arendamine

Tegevussiht 1.2.3 Juhi/eestvedaja rolliga seotud teadmiste ja oskuste arendamine

2. SISUTEGEVUSTE ARENDUS

Kaalutud ja kriitilise mõjuga SWOT-tegurid (olulisus/mõjukus):

Tugevused	Võimalused
<ul style="list-style-type: none"> • Olemasolevad pädevused: majandus, hingehoid, haridus, kultuur, keskkond, erivajadustega tegelemise oskus 10/8 • Tahe midagi muuta 10/7 • Tunnetatud arenguvajadus 10/7 • Avatum hoiak ja suhtlus kohalike eestvedajatega 9/8 • Füüsiline keskkond/taristu 8/8	<ul style="list-style-type: none"> • Koostöö raamatukogu, rahvamaja ning sotsiaalmaja ja koolimaja inimestega (sh võimalus kasutada partnerite taristut, inimeste riskasutus, oskusteabe riskasutus) 10/8 • Rahastuse kaasamine (fondid, KÜSK jms) 9/8 • Koostöö teiste kogukondade, MTÜde jms (sh praktiline abi/tugi, ühisprojektide taotlemine ja teostamine) 9/7 • Koostöö KOViga (sh rahastamise saamine projektitaotluste kaudu, toetava moraalise hoiaku saamine,) 7/7 • Vaba vajalikule infole/teabele juurdepääs 7/7 • Viljandi Hariduse arengufond 7/7 • Ettevõtjate poolne toetus 7/6 • Koostöö teiste kogudustega (sh vastastikune moraalne tugi, vaimu värskendamine) 6/7 • Kiriklikud struktuurid (praostkond, misjonikeskus, laste- ja noorsootöö keskus, Kirikute Nõukogu jms) 5/6
Nõrkused	Ohud
<ul style="list-style-type: none"> • Kogudus on väike, vähe inimesi 9/10 • Eestvedajate vähesus 8/9 • Nõrk oskus tavaliste inimeste ja nende vajaduste märkamiseks 10/6 • Pole kohapealse elamise/olemise seost	<ul style="list-style-type: none"> • Kiriku kadunud järjepidevus kogu ühiskonnas 10/10 • Oht, et ei pääse üldises kisakooris kuuldele 8/9 • Oht, et inimesed ei vaja pakutut 7/10

kohaliku kogukonnaga 9/7 <ul style="list-style-type: none"> • Ajaressursi puudus 7/9 • Nõrk kaasumise motivatsioon 7/7 	<ul style="list-style-type: none"> • Analoogsete tegevuste paljusus, konkurents inimeste pärast 6/9 • Aeganõudvate tegevuste väline surve (tööandjate poolt) 6/9 • Koguduse kadunud järjepidevus kohalikus kogukonnas 6/7
---	--

Nõrkuste maandamine:

Nõrkuste *Kogudus on väike, vähe inimesi; Eestvedajate vähesus, Ajaressursi puudus; Nõrk kaasumise motivatsioon* maandamiseks eraldi strateegia väljatöötamist ei pidanud arengukava välja töötanud koguduse inimesed otstarbekaks, kuivõrd nende ohutegurite maandamine on võimalik 4. tegevustasandi "Professionaalse organisatsioonivõimekuse tõstmine" tegevustega.

Nõrkuse *Nõrk oskus ümbritsevate inimeste ja nende vajaduste märkamiseks* maandatakse SO1.2 strateegia koolitustegevuste kõrvalmõjuna.

Nõrkust *Koguduse eestvedajatel pole kohapealse elamise/olemise seost kohaliku kogukonnaga* on järgmise planeerimisaasta jooksul raske või võimatu maandada. Tegevuste, eriti ühistevuste planeerimisel tuleb selle nõrkusega arvestada ning mõtestatult arvestada ka täiendavat ressursikulu eesmärkideni jõudmisel.

Ohtude maandamine:

Ohtude - *Oht, et ei pääse üldises kisakooris kuuldele; Oht, et inimesed ei vaja pakutut; Analoogsete tegevuste paljusus, konkurents inimeste pärast; Koguduse kadunud järjepidevus kohalikus kogukonnas* maandamiseks eraldi strateegia väljatöötamist ei pidanud arengukava välja töötanud koguduse inimesed otstarbekaks, kuivõrd nende ohutegurite maandamine on võimalik 4. tegevustasandi "Professionaalse organisatsioonivõimekuse tõstmine" tegevustega.

Ohtude *Kiriku kadunud järjepidevus kogu ühiskonnas ja Aeganõudvate tegevuste väline surve (tööandjate poolt)* maandamiseks ei ole järgneva planeerimisperioodi jooksul kogudusel võimalusi ning nende tegurite negatiivse mõjuga tuleb lihtsalt jooksvalt arvestada, kui ebamugava paratamatusega.

Sisutegevuste arenduse tegevustasandi töötavateks strateegiateks töötati välja järgmised SO-strateegiad (võimaluste kasutamine tugevustele toetudes):

SO2.1 strateegia

Kogukonna kaasamine sündmuskorralduse kaudu, koostöös kohalike eestvedajate ning ettevõtjate ja KOVi poolset toetusel, rakendades vajalikule infole vaba juurdepääsu erinevate rahastusvõimaluste kohta ning toetudes olemasolevale pädevusele, tahtele midagi muuta, tunnetatud arenguvajadusele, avatud hoiakule ja suhtlusele ning olemasolevale füüsilisele taristule.

- **Tegevussiht 2.1.2 Kogudusest väljaspool olevate inimeste kutsumine ja kaasamine ühistevustesse**

- **Tegevussiht 2.1.3 Kaasamine haridus- ja huvitegevuse kaudu**

SO2.2 strateegia

Kogukonna osaduse ja sidususe kasvatamine koostöös teiste kogudustega, MTÜde (praktiline abi/tugi, ühisprojektide taotlemine ja teostamine) ja KOViga, rakendades vajalikule infole vaba juurdepääsu erinevate rahastusfondide kohta, toetudes seejuures olemasolevatele pädevustele, tahtele midagi muuta, tunnetatud arenguvajadusele, avatud hoiakule ja suhtlusele kohalike eestvedajatega ning olemasolevale füüsilisele taristule.

- **Tegevussiht 2.1.1 Kadumaläinud koguduseliikmete tagasikutsumine/kaasamine**
- **Tegevussiht 2.2.1 Kristlik haridustegevus**
- **Tegevussiht 2.2.2 Koguduse teenimine**

3. MATERIAAL-TEHNILISE JA FINANTSBAASI ARENDUS

Kaalutud ja kriitilise mõjuga SWOT-tegurid (olulisus/mõjukus):

Tugevused	Võimalused
<ul style="list-style-type: none"> ● Füüsiline keskkond/taristu 10/10 ● Tunnetatud arenguvajadus 10/7 ● Tahe midagi muuta 10/6 ● Olemasolevad pädevused: majandus, hingeheid, haridus, kultuur, keskkond, erivajadustega tegelemise oskus jms 7/9 ● Avatum hoiak ja suhtlus kohalike eestvedajatega 8/6 	<ul style="list-style-type: none"> ● Fondid, meetmed 10/10 ● Koostöö KOViga (sh rahastamise saamine projektitaotluste kaudu, toetava moraalse hoiaku saamine,) 10/8 ● Koostöö raamatukogu, rahvamaja ning sotsiaalmaja ja koolimaja inimestega (sh võimalus kasutada partnerite taristut, inimeste riskkasutus, oskusteabe riskkasutus) 6/7 ● Koostöö teiste kogukondade, MTÜde jms (sh vaimu värskendamine, praktiline abi/tugi, ühisprojektide taotlemine ja teostamine) 9/7 ● Vaba vajalikule infole/teabele juurdepääs 9/10 ● Ettevõtjate poolne toetus (sh oskusteave ja nõuandmine) 9/8
Nõrkused	Ohud
<ul style="list-style-type: none"> ● Kogudus on väike, vähe inimesi 8/10 ● Ajaressursi puudus 8/8 ● Eestvedajate vähesus 7/7 	<ul style="list-style-type: none"> ● Majanduskriisi mõjud 9/10 ● Bürokratia poolsed takistused 6/10 ● Aeganõudvate tegevuste väline surve (tööandjate poolt) 6/9 ● Loodusõnnetuste suurenenud tõenäosus 6/8

Nõrkuste maandamine:

Nõrkused maandatakse WO3 strateegia tegevustega.

Ohtude maandamine:

Ohtude *Bürokratia poolsed takistused; Aeganõudvate tegevuste väline surve (tööandjate poolt), Majanduskriisi mõjud* pole asjakohast negatiivsete tegurite maandamise strateegiat võimalik rakendada, kuna nende väliste ohtude maandamiseks pole kogudusel vastu panna asjakohaseid tugevusi.

Oht *Loodusõnnetuste mõju* pole kontrollitav, kuid on maandatav asjakohase reageerimistegevustega.

Materiaal-tehnilise baasi arenduse tegevustasandi töötavateks strateegiateks töötati välja järgmised SO- (võimaluste kasutamine tugevustele toetudes) ja WO-strateegiad (nõrkuste maandamine tugevuste abil):

SO3 strateegia

Paistu Maarja koguduse majandustegevuse arendamine, koostöös kohalike eestvedajatega, teiste kogukondade ja MTÜdega, toetudes ettevõtjate abile (sh oskusteave ja nõuandmine) ning kaasates võimalusel fondide ja meetmete rahastust, rakendades kõiki olemasolevaid tugevusi.

Tegevussiht 3.2.1 Kinnisvara haldus

Tegevussiht 3.2.2 Sotsiaalse ettevõtluse edendamine

Tegevussiht 3.3.1 Pastoraadi kinnistu arendamine

Tegevussiht 3.3.2 Kiriku renoveerimine

Tegevussiht 3.3.3 Taristu arendus

WO3 strateegia

Koguduse väiksusest tulenevate eestvedajate vähesuse ja ajaressursi puuduse kahjuliku mõju maandamine, koostöös teiste kogukondade ja MTÜdega, toetudes ettevõtjate abile ning kasutades vaba infole ligipääsu fondide/meetmete rahastuse kaasamiseks.

Tegevussiht 3.1.1 Rahalise võimekuse loomine

Tegevussiht 3.1.2 Toimiv projektiarendustegevus

4. PROFESSIONAALSE ORGANISATSIOONIVÕIMEKUSE TÕSTMINE

Kaalutud ja kriitilise mõjuga SWOT-tegurid (olulisus/mõjukus):

Tugevused	Võimalused
<ul style="list-style-type: none"> • Tahe midagi muuta 10/10 • Tunnetatud arenguvajadus 10/9 • Kriitiline hulk "kastist välja" mõtlemisvalmidusega inimesi 9/9 • Olemasolevad pädevused muutuste juhtimises 7/7 • Avatum hoiak ja suhtlus kohalike eestvedajatega 8/7 	<ul style="list-style-type: none"> • Kohaliku kompetentsikeskuse (TÜ VKA) kurnamine 9/9 • Asjatundjate poolne toetus oskusteabe ja nõuandmisena 7/9 • Fondid, meetmed 7/8 • Koostöö teiste kogukondade, MTÜde jms (sh vaimu värskendamine, praktiline abi/tugi, ühisprojektide taotlemine ja teostamine) 6/6
Nõrkused	Ohud
<ul style="list-style-type: none"> • Süsteemse administratiivse juhtimise puudulikkus 10/9 • Koguduse eestvedajate ajaressursi puudus 8/9 • Kogudus on väike, vähe inimesi 8/8 • Eestvedajate vähesus 7/7 • Eelarve st palgafondi puudumine 9/9 	<ul style="list-style-type: none"> • Konkurents inimeste pärast 8/9 • Eestvedajate konkureeriv hõivatus tööülesannete ja kohustustega väljaspool kogudust 6/9

Nõrkuste maandamine:

Tegevustasandi nõrkuste maandamiseks ei pidanud arengukava loojad eraldi strateegia väljatöötamist otstarbekaks. Nõrkuste maandamine peaks toimuma SO-strateegia tegevuste tulemusel.

Ohtude maandamine:

Tegevustasandi ohtude maandamiseks ei pidanud arengukava loojad eraldi strateegia väljatöötamist otstarbekaks, kuivõrd nende maandamine peaks olema SO-strateegia tegevuste kõrvalmõju.

Professionaalse organisatsioonivõimekus tegevustasandi töötaks strateegiateks töötati välja järgmine SO-strateegia (võimaluste kasutamine tugevustele toetudes):

SO4.1 strateegia

Paistu Maarja koguduse organisatsioonivõimekuse tõstmine, toetudes tahtele koguduse tegevuses midagi muuta, tunnetatud arenguvajadusele, kriitilisele hulgale "kastist välja" mõtlemisvalmidusega inimestele ja olemasolevatele pädevustele muutuste juhtimises, samuti avatumale hoiakule ja suhtlusele kohalike eestvedajatega, rakendades selleks kohaliku kompetentsikeskuse (TÜ VKA) inimvara sissekurnamist, asjatundjate poolset toetust oskusteabe ja nõuandmisena, aga samuti kättesaadavaid fondidide meetmeid ning koostööd

teiste kogukondade ja MTÜdega.

- **Tegevussiht 4.1.1 Koguduse missiooni täitmiseks vajalike tegevuste professionaalne kavandamine, seire ja hindamine**
- **Tegevussiht 4.1.2 Koguduse juhtimispädevuse edendamine**
- **Tegevussiht 4.1.3 Asjatundlike inimeste kaasamine koguduse korralduslikesse tegevustesse**
- **Tegevussiht 4.2.1 Koguduse teabehaldusvõimekuse arendamine**
- **Tegevussiht 4.2.2 Koguduse mainekujundusvõimekuse tõstmine**
- **Tegevussiht 4.2.3 Eesti sisene ja välissuhtlus ning suhtekorraldus ja koostöösuhte edendamine**

Paistu Maarja koguduse arengu võimendamiseks välja töötatud strateegiad on aluseks arengukava tegevuskavade (lisad 1.1 - 1.4) eesmärkide poole liikumise tegevuste/ressursside koondamisel nende vastastikuseks võimendamiseks.

V

Arengukava rakendamine, seire ja muutmine

Igal aastal koostatakse Paistu Maarja koguduse arengukava põhjal aastaplaan ning jälgitakse tegevuskavade täitmist, kohendades neid vastavalt tulemusteni jõudmisele või arengukava täitmist mõjutavate tingimuste muutumisele.

Eesmärkideni jõudmise seire ning tulemuste vahe- ja lõppanalüüsi korraldamise eest vastutab koguduse juhatuse esimees.

Paistu Maarja koguduse arengukava muutmist reguleerib vastavalt EELK seadustikule koguduse nõukogu.

Arengukava lisad

Lisa 1.1 Paistu Maarja koguduse tegevuskava: 1. KOGUDUSE JA KOGUKONNA INIMESTE ARENG

Lisa 1.2 Paistu Maarja koguduse tegevuskava: 2. SISUTEGEVUS

Lisa 1.3 Paistu Maarja koguduse tegevuskava: 3. MATERIAAL-TEHNILISE JA FINANTSBAASI ARENDUS

Lisa 1.4 Paistu Maarja koguduse tegevuskava: 4. KOGUDUSE ORGANISATSIOONIVÕIMEKUSE TÕSTMINE

Lisa 2 Paistu Maarja koguduse arengukavaga seonduvad arengukavad